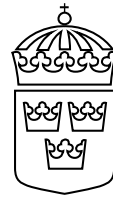

Regeringens proposition

2022/23:8

Fondfaktablad och tidsfrist vid delning av en fond

Prop.
2022/23:8

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 oktober 2022

Ulf Kristersson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till lagändringar med anledning av de ändringar som gjorts i EU:s direktiv om värdepappersfonder (det s.k. UCITS-direktivet) och att EU:s förordning om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (den s.k. Priip-förordningen) börjar tillämpas på aktörer på fondområdet. Dessa förslag innebär i huvudsak att ett faktablad enligt Priip-förordningen ska anses uppfylla kraven på faktablad för värdepappersfonder och för alternativa investeringsfonder. Syftet med ändringarna är att fondbolag och AIF-förvaltare inte ska behöva ta fram eller tillhandahålla två olika faktablad för en och samma fond.

Propositionen innehåller även förslag om att Finansinspektionen ska få besluta att delning av en värdepappersfond eller en specialfond får genomföras tidigare än den annars gällande tidsfristen om tidigast tre månader från dagen för inspektionens beslut.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	10
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.....	12
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Nya regler om faktablad för fonder.....	14
4.1	EU:s regelverk om faktablad för fonder	14
4.1.1	Faktablad enligt UCITS-direktivet	14
4.1.2	Faktablad enligt Priip-förordningen	15
4.2	Lagändringar med anledning av ändringarna i UCITS-direktivet och Priip-förordningen	16
4.2.1	Hänvisningsteknik	16
4.2.2	Faktablad för värdepappersfonder	17
4.2.3	Faktablad för alternativa investeringsfonder	21
4.2.4	Ändringar i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter	25
5	Ökad flexibilitet vid delning av värdepappersfonder och specialfonder.....	26
5.1	Behov av förändringar	26
5.2	Möjlighet till förkortad tidsfrist för att genomföra delning av värdepappersfonder och specialfonder	27
6	Följdändringar i lagen om värdepappersfonder	30
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	31
8	Förslagets konsekvenser	32
9	Författningskommentar.....	38
9.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	38
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	43
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.....	45

Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2261 av den 15 december 2021 om ändring av direktiv 2009/65/EG vad gäller användning av faktablad av förvaltningsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).....	46
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2259 av den 15 december 2021 om ändring av förordning (EU) nr 1286/2014 vad gäller förlängning av övergångsbestämmelserna för förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) och fonder som inte är fondföretag	49
Bilaga 3	Sammanfattning av promemorian	52
Bilaga 4	Promemorians lagförslag.....	53
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	58
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	59
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	67
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 2022	69

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder²

dels att 1 kap. 1 §, 4 kap. 10 §, 5 kap. 15 § och 8 kap. 25 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 16 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2261.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

³ Senaste lydelse 2017:690.

- b) som tillämpar principen om riskspridning, och
- c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 23 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 24 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämnställs att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

4 kap.

10 §⁴

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

a) utdelning,

b) avgifter,

c) lägsta teckningsbelopp,

d) distribution av andelar,

e) valutasäkring, och

f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 10.

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 15.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpa och minst en gång varje vecka beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

⁴ Senaste lydelse 2018:1790.

16 b §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

5 kap.

15 §⁵

Medel i en värdepappersfond får placeras i andelar i

1. andra värdepappersfonder,
 2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
 3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller *andra* stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvida fonderna
 3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller *tredje* stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvida fonderna
- a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,
 - b) tillämpar principen om riskspridning,
 - c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och
 - d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en värdepappersfond får placeras i andra fonder eller fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

8 kap.

25 §⁶

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

⁵ Senaste lydelse 2013:563.

⁶ Senaste lydelse 2013:563.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut. *Om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det får inspektionen besluta att delningen får genomföras tidigare.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

dels att 12 kap. 8 och 17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 a §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

12 kap.

8 §¹

För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

För specialfonder ska det alltid finnas ett aktuellt faktablad. Faktabladet ska vara ett sådant faktablad som avses i 10 kap. 2 a §.

Vid marknadsföring till professionella investerare får faktabladet dock vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §. För faktabladet ska även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

17 §

En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut. *Om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det får inspektionen besluta att delningen får genomföras tidigare.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Härigenom föreskrivs att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2020 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Föreslagen lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv (EU) 2021/2261 av den 15 december 2021 om ändring av direktiv 2009/65/EG vad gäller användning av faktablad av förvaltningsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), kallat ändringsdirektivet, se *bilaga 1*. De har samtidigt antagit förordning (EU) 2021/2259 av den 15 december 2021 om ändring av förordning (EU) nr 1286/2014 vad gäller förlängning av övergångsbestämmelserna för förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) och fonder som inte är fondföretag, kallad ändringsförordningen, se *bilaga 2*. Både ändringsdirektivet och ändringsförordningen trädde i kraft den 21 december 2021 och ska börja tillämpas den 1 januari 2023.

I promemorian Fondfaktablad och tidsfrist vid delning av en fond, som har tagits fram inom Finansdepartementet, finns förslag till de lagstiftningsåtgärder som bör vidtas med anledning av ändringsdirektivet och att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), kallad Priip-förordningen, börjar tillämpas på aktörer på fondområdet. Promemorian innehåller även förslag med anledning av en hemställan från Fondbolagens förening om förbättrade möjligheter vid delning av fonder (Fi2022/00849).

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 3* och promemorians lagförslag i *bilaga 4*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2022/01582).

I denna proposition behandlas promemorians förslag. I propositionen föreslås även några följdändringar i lagen (2004:46) om värdepappersfonder med anledning av lagändringar som har gjorts i ett tidigare lagstiftningsärende.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 29 september 2022 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*.

Regeringen har i allt väsentligt följt Lagrådets förslag, som behandlas i avsnitt 5 och i författningskommentaren (avsnitten 9.1 och 9.2).

4 Nya regler om faktablad för fonder

4.1 EU:s regelverk om faktablad för fonder

4.1.1 Faktablad enligt UCITS-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), kallat UCITS-direktivet, innehåller regler för fondföretag och förvaltningsbolag. Fondföretag är företag som har till syfte att med kapital från allmänheten göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som är tillåtna enligt direktivet och som tillämpar principen om riskspridning. I den svenska fondlagstiftningen används termen fondföretag bara för utländska fonder, medan svenska fonder kallas värdepappersfonder (1 kap. 1 § första stycket 9 och 25 lagen [2004:46] om värdepappersfonder). Det är fonder som uppfyller direktivets krav och där andelarna får fritt marknadsföras och säljas inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). När det gäller förvaltningsbolag benämns de fondbolag i den svenska fondlagstiftningen när det är ett svenskt bolag och förvaltningsbolag när det är ett utländskt bolag (1 kap. 1 § första stycket 8 och 13 samma lag). I direktivet finns bl.a. regler för auktorisation av fondföretag och förvaltningsbolag, placeringsregler och regler om information till investerarna.

För varje värdepappersfond ska det enligt UCITS-direktivet finnas en kortfattad handling med basfakta för investerare. I direktivet kallas handlingen basfakta för investerare eller basfakta. Huvudprinciperna för vad som ska ingå i basfakta och på vilket sätt informationen ska lämnas till investerarna regleras i direktivet (artiklarna 78–82 och 94). Detaljerade bestämmelser om innehållet finns i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG rörande basfakta för investerare och villkor som ska uppfyllas när faktablad med basfakta för investerare eller prospekt tillhandahålls på annat varaktigt medium än papper eller på en webbplats. I förordningen används alltså benämningen faktablad för det som i direktivet benämns basfakta (se artikel 3 i förordningen). Även i den svenska fondlagstiftningen kallas handlingen faktablad.

Basfakta syftar till att hjälpa investerare förstå och jämföra en fonds viktigaste egenskaper och risker innan avtal ingås (artikel 78 i UCITS-direktivet). Basfakta ska vara rättvisande, tydligt och icke vilseledande (artikel 79). Det ska vara kostnadsfritt och tillhandahållas investerare i god tid före det att de erbjuds teckna sig för andelar i fondföretaget (artikel 80).

Ett förvaltningsbolag ansvarar för att tillhandahålla investerare, både professionella och icke-professionella, basfakta vid bolagets egen distribution av andelar i fonder som bolaget förvaltar. När fondandelar distribueras av någon annan (t.ex. värdepappersinstitut, försäkringsförmedlare eller fondbolag), åligger ansvaret för att tillhandahålla faktablad i stället denne (artikel 80). Förvaltningsbolaget behåller således inte detta ansvar när försäljningen läggs ut på eller utförs av någon annan. I UCITS-direktivet finns det även regler om på vilket sätt basfakta ska tillhandahållas och att

fondföretag ska följa reglerna i värdepappersstaten (artiklarna 81, 82 och 94). Prop. 2022/23:8

Genom ändringsdirektivet har det införts en ny artikel i UCITS-direktivet (artikel 82a). Enligt den artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att om ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad enligt Priip-förordningen, så ska behöriga myndigheter anse att faktabladet uppfyller kraven för faktablad i direktivet. Medlemsstaterna ska även säkerställa att de behöriga myndigheterna inte kräver att ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag ska upprätta basfakta enligt UCITS-direktivet (artiklarna 78–82 och 94) om det upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad i Priip-förordningen. Enligt gällande svensk rätt är det inte möjligt att bilda fondföretag i form av investeringsbolag. Ett fondföretag kan enligt svensk rätt bildas bara som en värdepappersfond, som förvaltas av antingen ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag som hör hemma i ett annat land inom EES. Den nya artikeln syftar till att säkerställa att icke-professionella investerare inte får båda dessa handlingar för en finansiell produkt (jfr skäl 7 i ändringsdirektivet). Artikeln syftar också till att säkerställa att företagen inte behöver tillhandahålla – såväl professionella som icke-professionella investerare – två olika faktablad för en finansiell produkt.

4.1.2 Faktablad enligt Priip-förordningen

Priip-förordningen innehåller krav på dem som tar fram och säljer vissa investeringsprodukter att tillhandahålla faktablad om produkterna till icke-professionella investerare i god tid innan avtal ingås (artiklarna 5.1 och 13.1). Syftet med förordningen är att underlätta investerares möjligheter att utvärdera och jämföra olika Priip-produkters egenskaper och risker (artikel 1).

Med Priip-produkt avses enligt förordningen en paketerad investeringsprodukt eller en försäkringsbaserad investeringsprodukt, eller en sammansättning av sådana produkter (artikel 4.3). Det omfattar bl.a. investeringsfonder, strukturerade produkter och strukturerade insättningar. Tillgångar som innehas direkt, t.ex. aktier eller statsobligationer, är inte Priip-produkter och omfattas därför inte av förordningens tillämpningsområde. Investeringsfonder som säljs till institutionella investerare samt privata pensionsprodukter och tjänstepensionsprodukter som har till främsta syfte att ge investeraren en inkomst efter pensionering är också undantagna från förordningens tillämpningsområde (artikel 2 och skälen 6 och 7).

Innan en Priip-produkt görs tillgänglig för icke-professionella investerare ska utvecklaren av Priip-produkter utforma ett faktablad (artikel 5). Närmare bestämmelser om faktabladets innehåll finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 av den 8 mars 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) genom fastställande av tekniska tillsynsstandarder för faktabladens utformning, innehåll, över-

syn och ändring samt för villkoren för fullgörandet av kravet på tillhandahållande av sådana faktablad.

En Priip-produktutvecklare är någon som utvecklar eller ändrar en Priip-produkt (artikel 4.4 i Priip-förordningen), såsom en fondförvaltare, ett försäkringsföretag, ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag (skäl 12). Den som ger råd om eller säljer Priip-produkter ska tillhandahålla faktabladet till icke-professionella investerare i god tid innan avtal ingås eller erbjudande ges om en sådan produkt (artikel 13).

Personer som utvecklar, ger råd om eller säljer Priip-produkter till icke-professionella investerare ansvarar för att bedöma vilka produkter som omfattas av bestämmelserna i förordningen. Vid bedömningen ska de särskilt beakta varje produkts specifika ekonomiska särdrag och avtalsvillkor (se kommissionens riktlinjer för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter)).

Med en icke-professionell investerare avses enligt Priip-förordningen bl.a. en icke-professionell kund enligt definitionen i artikel 4.1.11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, kallat MiFID II (artikel 4.6 a i Priip-förordningen).

Priip-förordningen började tillämpas den 1 januari 2018. Vissa aktörer som har en skyldighet att ta fram faktablad för värdepappersfonder enligt UCITS-direktivet och för alternativa investeringsfonder enligt nationell rätt undantogs dock under en övergångsperiod från skyldigheterna enligt förordningen (artikel 32). Under övergångsperioden skulle en bedömning göras av om bestämmelserna om basfakta för investerare i UCITS-direktivet kan ersättas eller anses likvärdiga med bestämmelserna om faktablad enligt Priip-förordningen (artikel 33). Övergångsperioden förlängdes där efter till och med den 31 december 2021 genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1156 av den 20 juni 2019 om underlättande av gränsöverskridande distribution av företag för kollektiva investeringar och om ändring av förordningarna (EU) nr 345/2013, (EU) nr 346/2013 och (EU) nr 1286/2014.

Genom ändringsförordningen har övergångsperioden på nytt förlängts till och med den 31 december 2022.

4.2 Lagändringar med anledning av ändringarna i UCITS-direktivet och Priip-förordningen

4.2.1 Hänvisningsteknik

Regeringens förslag: Hänvisningar till Priip-förordningen i de bestämmelser som föreslås ska vara dynamiska, dvs. avse förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

I vissa av de bestämmelser som föreslås i denna proposition krävs hänvisningar till Priip-förordningen. För att eventuella ändringar i förordningen ska få omedelbart genomslag i svensk rätt bör hänvisningar i samtliga fall vara dynamiska. Det är också den hänvisningsteknik som regeringen ofta har använt i senare tids propositioner (se t.ex. prop. 2020/21:24 s. 34 och 35 och prop. 2021/22:169 s. 46 och 47).

4.2.2 Faktablad för värdepappersfonder

Regeringens förslag: Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i lagen om värdepappersfonder om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen.

Regeringens bedömning: Ändringarna i UCITS-direktivet kräver i övrigt inte några ändringar i lagen om värdepappersfonder.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Finansinspektionen* önskar att det förtydligas hur de materiella kraven i 9 kap. 18 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska tillämpas när faktabladet för fonden är ett faktablad enligt Priip-förordningen eftersom det inte återspeglas i den lagen att ett värdepappersinstitut kan välja vilket faktablad som ska användas. Finansinspektionen anser vidare att det för fondbolag och förvaltningsbolag som förvaltar värdepappersfonder bör finnas en skyldighet att ge in faktablad till inspektionen även när de upprättas enligt Priip-förordningen. Även *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att det är viktigt att faktablad ges in till Finansinspektionen. Organisationen anser vidare att det bör införas en möjlighet för investerare att friskriva fondförvaltare och distributörer av fondandelar från ansvar och krav på faktablad. *Fondbolagens förening* anser att regeringen bör verka för en revidering av UCITS-direktivet som innebär att faktablad inte behöver tillhandahållas professionella investerare. Vidare anser föreningen att hänvisningen till faktablad i 5 kap. 18 § lagen om värdepappersfonder bör utmönstras eftersom informationskravet uppfylls i fondens informationsbroschyr. Föreningen anser att förslagets direktivnära lydelse leder till en komplex och svårförståelig lagtext. En hänvisning till Priip-förordningen och en särskild bestämmelse om det som gäller för tillhandahållande av faktablad till professionella investerare skulle enligt föreningen möjligtvis ha varit lättare att förstå.

Gällande rätt

Huvudprinciperna enligt UCITS-direktivet för vad som ska ingå i faktabladet och på vilket sätt informationen ska lämnas till professionella och icke-professionella investerare anges i artiklarna 78–82 och 94. I kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 finns närmare bestämmelser om vad som ska ingå i faktabladet och hur det ska utformas (se artikel 3.1 i förordningen).

Reglerna om faktablad i UCITS-direktivet har i svensk rätt delvis genomförts i bestämmelser i lagen om värdepappersfonder. I lagen finns en paragraf med grundläggande bestämmelser om faktablad (4 kap. 16 a §). De innebär att det ska finnas ett aktuellt faktablad för varje värdepappersfond (första stycket). Faktabladet ska på ett lättbegripligt sätt och i sammanfattning innehålla den grundläggande information som behövs för att investerare ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den (andra stycket). Innehållet i faktabladet ska vara rättvisande och tydligt och får inte vara vilseledande (tredje stycket). Bestämmelserna genomför artiklarna 78 och 79.1 i UCITS-direktivet. I paragrafen finns även en upplysningsbestämmelse om att faktabladets innehåll och form närmare regleras i kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 (femte stycket). Genom upplysningsbestämmelsen gjordes bedömningen att lagen om värdepappersfonder inte behöver återspegla alla de krav som ställs på faktablad i UCITS-direktivet (se prop. 2010/11:135 s. 138 och 302).

I samma lag finns en bestämmelse om ansvaret för tillhandahållandet av faktabladet (4 kap. 20 § första stycket). Enligt den bestämmelsen ansvarar fondbolaget för att tillhandahålla faktablad endast vid egen distribution av andelar i fonder som bolaget förvaltar. När fondandelar distribueras av någon annan (ett värdepappersinstitut eller någon annan distributör), är det i stället denne som ansvarar för att tillhandahålla faktablad (se även 9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden). Dessa två bestämmelser genomför artikel 80 i UCITS-direktivet (se samma prop. s. 302).

Reglerna i artikel 81.1 i direktivet om att faktablad får tillhandahållas via ett varaktigt medium eller webbplats har i svensk rätt genomförts genom Finansinspektionens föreskrifter (se samma prop. s. 141 och 30 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter [FFFS 2013:9] om värdepappersfonder).

I lagen om värdepappersfonder finns det även en bestämmelse om att faktablad ska ges in till Finansinspektionen (4 kap. 21 §), som motsvarar artikel 82.1 i UCITS-direktivet. När det gäller kravet i artikel 82.2 i direktivet om att faktabladet löpande ska ses över har det ansetts tillräckligt att kravet framgår av kommissionens förordning (EU) nr 583/2010 (jfr samma prop.).

Även ett fondföretag som i Sverige marknadsför andelar i företaget ska tillämpa bestämmelserna i lagen om värdepappersfonder om hur faktabladet ska tillhandahållas (se 1 kap. 10 § andra stycket andra strecksatsen och 4 kap. 20 §). Den förstnämnda bestämmelsen genomför artikel 94.1 i direktivet (samma prop. s. 290).

Genom ändringsdirektivet har det införts en ny artikel i UCITS-direktivet (artikel 82a). Den innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att om ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad enligt Priip-förordningen, ska behöriga myndigheter anse att faktabladet uppfyller kraven för faktablad i direktivet (artiklarna 78–82 och 94). Artikelns innebär även att ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag inte ska behöva upprätta faktablad enligt UCITS-direktivet om det upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad i Priip-förordningen. Som nämns i avsnitt 4.1.1 är det inte möjligt att bilda investeringsbolag enligt svensk rätt.

Ändringarna i UCITS-direktivet syftar till att säkerställa att en icke-professionell investerare inte får två olika faktablad för en finansiell produkt (jfr skäl 7 i ändringsdirektivet). De syftar också till att säkerställa att företagen inte behöver tillhandahålla – såväl professionella som icke-professionella investerare – två olika faktablad för en finansiell produkt.

Det har alltså inte gjorts någon ändring i kravet på faktablad enligt Priip-förordningen. Ändringarna i UCITS-direktivet får förstås på så sätt att när det gäller ett krav på att det ska finnas ett faktablad enligt båda regelverken (dvs. UCITS-direktivet och Priip-förordningen) för en värdepappersfond som marknadsförs till icke-professionella investerare, räcker det med att det finns ett faktablad enligt Priip-förordningen. Eftersom Priip-förordningen inte innehåller krav på faktablad för finansiella produkter som marknadsförs till professionella investerare kan antingen ett faktablad enligt UCITS-direktivet eller ett faktablad enligt Priip-förordningen tas fram i fråga om värdepappersfonder som riktar sig till professionella investerare (jfr skäl 7 i ändringsdirektivet).

En fondförvaltare kan således välja att genomgående ta fram faktablad enligt Priip-förordningen för fonder som omfattas av förordningen och som regleras i UCITS-direktivet, såsom värdepappersfonder som riktas till både professionella och icke-professionella investerare.

I lagen om värdepappersfonder bör det med anledning av ändringsdirektivet tas in en bestämmelse om att ett faktablad ska anses uppfylla kraven i lagen om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen. *Fondbolagens förening* anser att förslagets direktivnära lydelse leder till en komplex och svårförståelig lagtext. Regeringen kan i och för sig ha viss förståelse för föreningens synpunkt men anser att det är lämpligt att utforma bestämmelsen på ett direktivnära sätt.

Finansinspektionen och *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att faktablad för en värdepappersfond som tas fram enligt Priip-förordningen ska ges in till Finansinspektionen. Det kan inledningsvis konstateras att faktablad för värdepappersfonder ska ges in till Finansinspektionen så snart de färdigställts (se artikel 82.1 i UCITS-direktivet och 4 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder). Någon motsvarande regel finns inte i svensk rätt för faktablad som tas fram enligt Priip-förordningen (jfr

artikel 5.2 i förordningen och prop. 2016/17:78 s. 23). I de nya regler som har införts i UCITS-direktivet genom ändringsdirektivet anges inte något uttryckligt krav på att ett faktablad för en värdepappersfond som tas fram enligt Priip-förordningen ska ges in till den behöriga myndigheten (artikel 82a i UCITS-direktivet). Enligt regeringens uppfattning bör direktivet tolkas på så sätt att ett faktablad som tas fram och uppfyller vissa krav enligt Priip-förordningen inte även behöver uppfylla motsvarande krav i UCITS-direktivet när det gäller utformning och tillhandahållande, men att de särskilda krav som ställs i direktivet i övrigt i fråga om faktablad däremot behöver uppfyllas också när det gäller sådana faktablad, såsom att det ska ges in till behörig myndighet. Ett faktablad för en värdepappersfond ska alltså ges in till Finansinspektionen även när det tas fram enligt Priip-förordningen (4 kap. 21 § lagen om värdepappersfonder).

Finansinspektionen önskar också ett förtydligande av hur förslagen förhåller sig till värdepappersinstitut som förmedlar fondandelar (9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden). Inspektionen framför att det inte framgår särskilt i den nämnda bestämmelsen att ett värdepappersinstitut kan välja vilket faktablad som ska användas. Regeringen kan i denna del konstatera följande. Fondbolag ansvarar för att tillhandahålla investerare faktablad när de marknadsför andelar i fonder som bolaget förvaltar (4 kap. 20 § första stycket lagen om värdepappersfonder). När ett värdepappersinstitut förmedlar fondandelar, är det i stället institutet som ansvarar för att tillhandahålla kunden ett faktablad (9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden). Dessa två bestämmelser genomför artikel 80 i UCITS-direktivet (prop. 2010/11:135 s. 302). I bestämmelserna anges inte vilken typ av faktablad som ska tillhandahållas. Vilka krav som ställs på ett faktablad regleras i stället i bestämmelserna om innehållet i och utformningen av faktablad i lagen om värdepappersfonder (4 kap. 16 a § och den nya bestämmelse som föreslås ovan). Både fondbolag och värdepappersinstitut ska således tillhandahålla ett faktablad som uppfyller kraven i den lagen. Om den som avser att köpa andelar i fonden är en icke-professionell investerare innebär det ett faktablad enligt Priip-förordningen enligt den nya bestämmelse som föreslås ovan. Ett fondbolag eller värdepappersinstitut som tillhandahåller ett faktablad enligt förordningen uppfyller alltså även kraven i lagen. Om den som avser att köpa andelar är en professionell investerare kan fondbolaget eller värdepappersinstitutet välja att antingen tillhandahålla ett sådant faktablad eller ett faktablad vars innehåll och utformning regleras i lagen om värdepappersfonder (4 kap. 16 a §).

När det gäller det FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV framför om att införa en möjlighet för investerare att friskriva fondförvaltare och andra distributörer av fondandelar från ansvar för och krav på faktablad är det frågor som faller utanför ramen för detta lagstiftningsärende.

Fondbolagens förening önskar att regeringen verkar för en revidering av UCITS-direktivet som innebär att faktablad inte ska tillhandahållas professionella investerare. Detta är emellertid en fråga som inte bör övervägas inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Regeringen anser att det inte finns tillräckligt beredningsunderlag för att inom ramen för detta lagstiftningsärende överväga en sådan ändring av bestämmelsen i 5 kap. 18 § lagen om värdepappersfonder som Fondbolagens förening efterfrågar.

Ändringsdirektivet bedöms i övrigt inte kräva några ändringar i bestämmelser som rör faktablad i lagen om värdepappersfonder (jfr 1 kap. 6 d och 10 §§, 4 kap. 11, 16 a, 20 och 21 §§, 5 a kap. 5, 7, 26 och 51 §§, 8 kap. 8 och 19 §§, 12 kap. 1 a § och 13 kap. 1 §).

4.2.3 Faktablad för alternativa investeringsfonder

Regeringens förslag: Ett faktablad ska anses uppfylla kraven på faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen.

För specialfonder ska det förtydligas i en bestämmelse i lagen att det för specialfonder alltid ska finnas ett aktuellt faktablad. Faktabladet ska vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i Priip-förordningen.

Vid marknadsföring till professionella investerare ska faktabladet dock få vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i lagen på faktablad för en alternativ investeringsfond som marknadsförs till icke-professionella investerare och de särskilda krav som gäller för utformningen av och innehållet i ett faktablad för en värdepappersfond.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* önskar att det förtydligas hur de materiella kraven i 9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden ska tillämpas när faktabladet för fonden är ett faktablad enligt Priip-förordningen eftersom det inte återspeglas i den lagen att ett värdepappersinstitut kan välja vilket faktablad som ska användas. *Finansinspektionen* anser vidare att det bör finnas en skyldighet att ge in faktablad för specialfonder till inspektionen även när de upprättas enligt Priip-förordningen. Även *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att det är viktigt att faktablad ges in till *Finansinspektionen*. *Organisationen* anser vidare att det bör införas en möjlighet för investerare att friskriva fondförvaltare och distributörer av fondandelar från ansvar och krav på faktablad. *Finansinspektionen* och *Fondbolagens förening* efterfrågar ett förtydligande i lagtexten om vad som ska gälla i fråga om faktablad för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare när fonderna marknadsförs även till icke-professionella investerare. Enligt föreningen är det en rimlig ordning att samma slags faktablad tas fram för alla fonder som får marknadsföras till icke-professionella investerare och det bör övervägas att i lagstiftningen slå fast att det i Sverige krävs ett faktablad enligt Priip-förordningen för samtliga alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare. Föreningen saknar även en redogörelse för vilka alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare som faller utanför tillämpningsområdet för Priip-förordningen. *Fondbolagens förening* invänder även mot att faktablad ska behöva tas fram för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare och förslaget om att ett faktablad ska kunna tas fram enligt Priip-förordningen för dessa fonder. Föreningen anser att det i promemorian inte redovisas några vägande skäl för att behålla det krav

som finns i dag att tillhandahålla faktablad för specialfonder på motsvarande sätt som för värdepappersfonder och att det nogra bör övervägas vilka påslag som är rimliga i svensk rätt. *Näringslivets regelrådet* anser att s.k. överimplementering som huvudregel bör undvikas och att det saknas en beskrivning av nyttan och kostnaderna med kravet på fondfaktablad för specialfonder som vänder sig till professionella investerare. *Sveriges advokatsamfund* anser att det är bra att de föreslagna ekvivalensreglerna avseende faktablad för professionella investerare införs.

Skälen för regeringens förslag

Gällande rätt

Förvaltning av fonder som inte är fondföretag (värdepappersfonder i svensk rätt, se avsnitt 4.1.1) och inte omfattas av UCITS-direktivet, s.k. alternativa investeringsfonder, regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, kallat AIFM-direktivet. Alternativa investeringsfonder är ett samlingsbegrepp för t.ex. specialfonder, hedgefonder, riskkapitalfonder och fastighetsfonder. AIFM-direktivet reglerar förvaltarna av de alternativa investeringsfonderna (AIF-förvaltare) och innehåller inga krav på faktablad för fonderna.

AIFM-direktivet har i svensk rätt i huvudsak genomförts genom lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Sverige har valt att tillämpa de krav som gäller faktablad för en värdepappersfond även för specialfonder (12 kap. 8 § samma lag, jfr prop. 2010/11:135 s. 137 och prop. 2012/13:155 s. 324–328 och 502). Detta gäller specialfonder som riktar sig till professionella eller icke-professionella investerare (jfr prop. 2012/13:155 s. 174, 241 och 242). Även för andra alternativa investeringsfonder än specialfonder ska det enligt svensk rätt finnas ett aktuellt faktablad om fonden marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige (10 kap. 2 § samma lag, jfr samma prop. s. 324–328 och 488). Kravet gäller oavsett om AIF-förvaltaren marknadsför en fond direkt eller indirekt via ett värdepappersinstitut (se 9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden). Lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder kompletteras av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (se 15 kap. 2 § 15 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och 5 § 14 förordningen [2013:587] om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Bestämmelserna om faktabladets innehåll har utformats med utgångspunkt i regleringen om faktablad för värdepappersfonder (se samma prop. s. 488 och 502).

Behov av ändringar i bestämmelserna om faktablad för specialfonder och andra alternativa investeringsfonder

I och med ändringsförordningen kommer bestämmelserna om faktablad i Priip-förordningen att börja tillämpas på aktörer på fondområdet den 1 januari 2023. Det innebär att bestämmelserna om faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, för alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare (10 kap.) och

för specialfonder (12 kap.), bör ses över för att undvika att faktablad behöver tas fram och tillhandahållas enligt två olika regelverk för en och samma fond.

Regeringen gör, i likhet med *Fondbolagens förening*, som utgångspunkt bedömningen att alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare som huvudregel kommer att omfattas av Priip-förordningens krav på faktablad. Det kan dock inte uteslutas att det finns sådana fonder som inte är Priip-produkter och därmed inte omfattas av Priip-förordningen. I Priip-förordningen anges det nämligen inte uttömmande vad som utgör Priip-produkter (jfr avsnitt 4.1.2). Bestämmelserna om faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör därför behållas.

Det kan, som Fondbolagens förening lyfter fram, i och för sig förefalla rimligt om det skulle gälla en ordning där samma slags faktablad ska tas fram för alla fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare. Regeringen anser dock att det i så fall skulle krävas ytterligare överväganden som det inte finns utrymme för inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Det bör dock tas in en bestämmelse i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder om att ett faktablad ska anses uppfylla kraven på faktablad i lagen om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen. Denna ordning motsvarar den som föreslås för värdepappersfonder (se avsnitt 4.2.2).

För specialfonder gäller enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder samma regler om faktablad som för andra alternativa investeringsfonder och dessutom vissa bestämmelser som gäller för faktablad för värdepappersfonder (12 kap. 8 §). Kravet på faktablad gäller för alla specialfonder, alltså både fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare och fonder som marknadsförs till professionella investerare (jfr prop. 2002/03:150 s. 120 och 248 och prop. 2012/13:155 s. 241 och 242). Specialfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare bedöms komma att omfattas av Priip-förordningens krav på faktablad. Det kan övervägas om det finns skäl för att även fortsättningsvis i svensk rätt ställa krav på faktablad för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare eller om specialfonder bör behandlas som andra alternativa investeringsfonder och att faktablad bör krävas bara vid marknadsföring till icke-professionella investerare. För det fall att faktablad även fortsättningsvis bör krävas för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare behöver ställning även tas till om ett sådant faktablad bör uppfylla kraven för ett faktablad enligt Priip-förordningen eller om det bör finnas en möjlighet att i stället ta fram ett faktablad som uppfyller de nuvarande kraven på faktablad också i fortsättningen.

Tidigare reglerades specialfonder och värdepappersfonder, som gemensamt kallades för investeringsfonder, i lagen om värdepappersfonder, som i den ursprungliga lydelsen hade rubriken lagen om investeringsfonder. Samma regler gällde för faktablad för specialfonder som för värdepappersfonder, i syfte att underlätta för alla investerare att bl.a. jämföra olika fonder (jfr prop. 2002/03:150 s. 247 och 248 och prop. 2010/11:135 s. 138). När AIFM-direktivet genomfördes i svensk rätt genom i huvudsak en ny lag om förvaltare av alternativa investeringsfonder, överfördes bestämmelserna om specialfonder från lagen om investeringsfonder (vars

rubrik i samband med det ändrades till lagen om värdepappersfonder) till den nya lagen. Bestämmelserna om specialfonder samlades där i ett särskilt kapitel (12 kap.) för att samma regler i huvudsak skulle fortsätta att gälla för specialfonder som för värdepappersfonder (jfr prop. 2012/13:155 s. 242, 500 och 501). Det gällde även bestämmelserna om faktablad (samma prop. s. 326).

Fondbolagens förening och *Näringslivets regelnämnd* anser att det inte bör ställas något krav på faktablad för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare och invänder därför mot förslaget om att ett sådant faktablad även ska få vara ett faktablad enligt Priip-förordningen. *Sveriges advokatsamfund* anser å andra sidan att det är bra att det införs samma regler avseende faktablad för professionella investerare.

Regeringen konstaterar inledningsvis att i den befintliga ordningen i svensk fondlagstiftning gäller samma krav på faktablad för värdepappersfonder och specialfonder. Dessa krav gäller även om en fond marknadsförs bara till professionella investerare. Inom ramen för detta lagstiftningsärende finns det inte något utrymme för att överväga om den nuvarande ordningen bör ändras. Faktablad bör alltså även fortsättningsvis tas fram för alla specialfonder, oavsett om de marknadsförs till professionella eller icke-professionella investerare. Det bör också i en bestämmelse i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder förtydligas att det för specialfonder alltid ska finnas ett aktuellt faktablad.

Även om det i och för sig framstår som lättare för investerare att jämföra olika specialfonder om de får faktablad utformade enligt ett och samma regelverk framstår det enligt regeringens mening som otillfredsställande att ställa ett ovillkorligt krav på att det ska finnas ett faktablad enligt Priip-förordningen för specialfonder som marknadsförs bara till professionella investerare när det inte ställs ett sådant krav för värdepappersfonder (se avsnitt 4.2.2). Det bör därför finnas en möjlighet för AIF-förvaltare att ta fram ett faktablad som uppfyller de nuvarande kraven på faktablad för specialfonder vid marknadsföring till professionella investerare. En AIF-förvaltare kan då välja att antingen använda ett sådant faktablad när fonden marknadsförs till professionella investerare eller att använda ett faktablad enligt Priip-förordningen när fonden marknadsförs till både professionella och icke-professionella investerare. AIF-förvaltaren kan även – men behöver alltså inte – upprätta och tillhandahålla två olika slags faktablad för en specialfond. I enlighet med vad *Finansinspektionen* och Fondbolagens förening efterfrågar bör det förtydligas att AIF-förvaltare får välja vilket faktablad som ska tillhandahållas professionella investerare, oavsett om fonden också marknadsförs till icke-professionella investerare.

När det gäller Finansinspektionens önskemål om ett förtydligande av hur förslagen förhåller sig till värdepappersinstitut som förmedlar fondandelar (9 kap. 18 § lagen om värdepappersmarknaden), gör regeringen motsvarande bedömning som i fråga om värdepappersfonder (se avsnitt 4.2.2). När en AIF-förvaltare tar fram ett faktablad för en alternativ investeringsfond enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder gäller det att förvaltaren ansvarar för att tillhandahålla faktabladet när den marknadsför andelar eller aktier i fonden, medan ett värdepappersinstitut som förmedlar andelarna eller aktierna i fonden ansvarar för att tillhandahålla faktabladet till sina kunder (10 kap. 3 § och 12 kap. 11 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och 9 kap. 18 § lagen om värde-

pappersmarknaden). I dessa bestämmelser anges inte vilket slags faktablad som ska tillhandahållas. Både AIF-förvaltare och värdepappersinstitut ska således tillhandahålla ett faktablad som uppfyller kraven i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Om den som avser att köpa andelar eller aktier i fonden är en icke-professionell investerare innebär det ett faktablad enligt Priip-förordningen enligt den nya bestämmelse som föreslås ovan, om fonden är en Priip-produkt. Om fonden inte är en Priip-produkt eller om den som avser att köpa andelar eller aktier i fonden är en professionell investerare kan fondbolaget eller värdepappersinstitutet välja att antingen tillhandahålla ett sådant faktablad eller ett faktablad vars innehåll och utformning regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

När det gäller frågan om faktablad som tas fram enligt Priip-förordningen för specialfonder ska ges in till Finansinspektionen gör regeringen motsvarande bedömning som för värdepappersfonder (se avsnitt 4.2.2 och 12 kap. 11 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och prop. 2012/13:155 s. 340 och 341). Faktablad ska alltså ges in till Finansinspektionen även när de tas fram enligt Priip-förordningen.

När det gäller det *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* framför om att införa en möjlighet för investerare att friskriva fondförvaltare och andra distributörer av fondandelar från ansvar för och krav på faktablad gör regeringen motsvarande bedömning som i fråga om värdepappersfonder (se avsnitt 4.2.2).

4.2.4 Ändringar i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Regeringens förslag: Punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter ska ändras så att lagen ska tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt Priip-förordningen gavs vissa aktörer en övergångsperiod med att tillämpa kraven i förordningen som, efter förlängning, löpte till och med den 31 december 2021 (artikel 32). Under övergångsperioden skulle en bedömning ske av om bestämmelserna om basfakta för investerare i UCITS-direktivet kan ersättas eller anses likvärdiga med faktabladet enligt Priip-förordningen (se artikel 33 i förordningen).

I punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter finns det en motsvarande bestämmelse som hänvisar till artikeln i Priip-förordningen. Enligt den bestämmelsen ska lagen tillämpas första gången den 1 januari 2020 i fråga om sådana fysiska

och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i Priip-förordningen. Övergångsperioden i Priip-förordningen har därefter förlängts till och med den 31 december 2021 utan att någon motsvarande ändring gjorts i lagen (jfr Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1156).

Genom ändringsförordningen har övergångsperioden i Priip-förordningen förlängts till och med den 31 december 2022. Ändringen i förordningen är direkt tillämplig och ska gälla som svensk lag efter det att övergångsperioden löpt ut. I lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter bör det göras en ändring i punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen så att det datum som anges är den tidpunkt när övergångsperioden i Priip-förordningen har löpt ut.

5 Ökad flexibilitet vid delning av värdepappersfonder och specialfonder

5.1 Behov av förändringar

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond. Motsvarande möjlighet finns för AIF-förvaltare i fråga om specialfonder. Medan bestämmelserna om sammanslagning av fonder utvecklats över tid har bestämmelserna om delning förblivit i huvudsak desamma sedan de infördes i svensk rätt 1993. Under såväl inledningen av covid-19-pandemin i mars 2020 som vid Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 uppstod turbulens på fondmarknaden. Under dessa perioder hade vissa fondförvaltare svårigheter att ange ett tillförlitligt värde på andelarna i fonder som de förvaltar. I några fall var det bara vissa tillgångar i fonden som var svårvärderade medan andra tillgångar var både likvida och möjliga att värdera. För att hantera denna situation i fonderna beslutade flera fondförvaltare att senarelägga försäljning och inlösen av fondandelar. Ett fondbolag får senarelägga försäljning och inlösen av fondandelar, om det finns särskilda skäl för åtgärden och den är motiverad av hänsyn till fondandelsägarnas intresse. Händelserna visar på vikten av att fondförvaltare har goda verktyg för att hantera olika former av kriser och kan hantera olika svårigheter i sin verksamhet. Delning av en fond är en åtgärd som vanligtvis inte vidtas i krissituationer utan av andra skäl. Det kan dock uppstå situationer där delning av en fond är en av flera åtgärder som kan bli aktuella för att lösa svårförutsedda och svårhanterade händelser på finansmarknaden. Det är Finansinspektionen som efter ansökan av ett fondbolag beslutar att en fond får delas. I vissa situationer kan det finnas behov av möjligheter till snabbare genomförande av delning av en fond än vad som är möjligt enligt nuvarande bestämmelser.

Fondbolagens förening har, med anledning av de fonder i vilka inlösen av andelar senarelagts på grund av läget i Ryssland och stängningen av Moskvabörsen, kommit in med en framställan till Finansinspektionen och regeringen om förbättrade möjligheter vid delning av fonder (Fi2022/00849). Fondbolagens förening anser att det bör kunna anses

ligga i fondandelsägarnas intresse att dela fonder i delar som avviker från varandra. Vidare anser föreningen, i den del av framställan som riktas till regeringen, att Finansinspektionen ska ha möjlighet att bestämma hur lång tid som måste löpa från tillstånd till delning till dess att delningen genomförs, i stället för den i lag nu föreskrivna tidsfristen om minst tre månader.

5.2 Möjlighet till förkortad tidsfrist för att genomföra delning av värdepappersfonder och specialfonder

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska få besluta att delning av en värdepappersfond eller en specialfond får genomföras tidigare än tidigast tre månader från dagen för inspektionens beslut om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag. I promemorians förslag anges det inte uttryckligen i lagtexten att tidsfristen får förkortas om det kan antas ligga i andelsägarnas intresse eller att det annars finns skäl för det.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Finansinspektionen* anser att det bör ges ytterligare vägledning om i vilka fall inspektionen ska kunna besluta om en kortare tidsfrist. Vidare anser inspektionen att det bör klargöras om omständigheten att fondandelsägare inte kan vidta åtgärder som att lösa in andelar på grund av att inlösen i fonden senarelagts utgör hinder för att besluta om en kortare tidsfrist. Inspektionen anser även att det bör övervägas om kravet på att förkortad tidsfrist får beslutas om det kan anses vara förenligt med andelsägarnas intresse bör komma till uttryck i lag. *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att möjlighet till förkortad tidsfrist bör förekomma bara vid oväntade händelser och att fondandelsägare ska bli informerade i god tid för att kunna ta beslut om eventuella förändringar av sina innehav. Organisationen efterfrågar även att det ska anges vad god tid innebär. *Fondbolagens förening* anser att det finns skäl att ytterligare se över hur möjligheterna att dela en fond bör se ut. Föreningen anser vidare att vissa tidigare förarbetsuttalanden som återges i promemorian är obsoleta och saknar relevans och att det i dag finns behov av andra rättsliga förutsättningar för att åstadkomma en sund och väl fungerande marknad.

Skälen för regeringens förslag

Nuvarande regler och tidigare ändringsförslag när det gäller delning av värdepappersfonder och specialfonder

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond (8 kap. 25 § lagen om värdepappersfonder). Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen. Ett fondbolag som har fått tillstånd till delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finans-

inspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

För delning av specialfonder gäller samma regler som för värdepappersfonder (12 kap. 17 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). När det gäller andra alternativa investeringsfonder än specialfonder reglerar fondlagstiftningen varken deras juridiska form eller om eller, i så fall, hur de får delas. Vad som gäller för delning av sådana fonder följer därför i stället av den reglering som är tillämplig på den enskilda fondens legala struktur. En alternativ investeringsfond kan t.ex. vara ett aktiebolag och då gäller bestämmelserna om delning i 24 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

Lagen om värdepappersfonder innehåller även bestämmelser om fusion av värdepappersfonder (8 kap.). En fusion får genomföras tidigast tre månader från det att Finansinspektionen gett tillstånd till fusionen (8 kap. 14 § första stycket).

Bestämmelser om fusion och delning av värdepappersfonder infördes i svensk rätt 1993 (se prop. 1992/93:206). Sedan bestämmelsen om delning av värdepappersfonder infördes har det gällt en frist på tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut innan en delning tidigast får genomföras. Några närmare skäl för längden på tidsfristen redovisas dock inte i förarbetena. Som *Fondbolagens förening* påpekar är även vissa tidigare förarbetsuttalanden som återges i promemorian inte längre relevanta.

Efter att bestämmelserna om fusion och delning av värdepappersfonder i huvudsak motsvarat varandra ändrades bestämmelserna om fusion 2011 som en konsekvens av genomförandet i svensk rätt av UCITS-direktivet, vilket medförde skillnader genom att fusion numera är föremål för en mer omfattande reglering (se prop. 2010/11:135 s. 197–199). UCITS-direktivet innehåller inte några regler om delning av fonder annat än för vissa specifika scenarier för fusion och delning av feeder- och masterfonder (artikel 60). Tidsfristen i bestämmelserna i lagen om värdepappersfonder innan en fusion får genomföras följer emellertid inte av direktivet. I förarbetena till de ovan nämnda nya bestämmelserna om fusion ansågs dock att den då gällande fristen om tre månader bör fortsätta att gälla (samma prop. s. 218).

I betänkandet *En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad* (SOU 2016:45) föreslår 2014 års fondutredning nya bestämmelser för delning av värdepappers- och specialfonder. Utredningen anser att förutsättningarna för delning av fonder borde vara i princip desamma som förutsättningarna för att fusionera fonder och föreslår därför bestämmelser som i stor utsträckning motsvarar de mer omfattande bestämmelser som gäller vid sammanslagning av fonder (samma betänkande s. 355). Det kan noteras att utredningen inte föreslår någon ändring när det gäller tidsfristen mellan Finansinspektionens beslut om tillstånd att dela en värdepappersfond och när delningen får genomföras. Utredningens förslag när det gäller delning av fonder har inte resulterat i lagstiftning.

Som *Fondbolagens förening* påpekar har utvecklingen på fondmarknaden varit omfattande sedan bestämmelser om delning av en fond infördes i svensk rätt. Föreningen anser vidare att det finns skäl att ytterligare se över hur möjligheterna att dela en fond bör se ut. Det saknas dock förut-

sättningar att genomföra en vidare översyn av möjligheterna till delning av en fond inom ramen för detta lagstiftningsärende. Prop. 2022/23:8

Möjlighet till en förkortad tidsfrist innan en delning får genomföras

Det är Finansinspektionen som beslutar om tillstånd för ett fondbolag att dela en värdepappersfond. Enligt gällande rätt får delningen sedan genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut (8 kap. 25 § andra stycket lagen om värdepappersfonder). Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas tillgänglig hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Kravet på underrättelse till andelsägarna gör att dessa har möjlighet att vidta åtgärder t.ex. genom att sälja sina fondandelar innan delningen genomförs. Kravet på underrättelse i kombination med en tidsfrist innan delningen tidigast får genomföras innebär därmed ett investerarskydd. En alltför snabbt genomförd delning kan riskera att fondandelsägare eller andra intressenter inte ges tillräcklig tid att sätta sig in i vad delningen innebär och om de bör vidta några åtgärder med anledning av den. Vidare är det viktigt att värdering och andra frågor ges tillräckligt utrymme för att kunna behandlas på ett korrekt sätt i enlighet med principen om lika-behandling av fondandelsägarna. Som utgångspunkt är det därför viktigt att tiden mellan Finansinspektionens beslut om att en värdepappersfond får delas och när delningen genomförs inte är alltför kort. Att som utgångspunkt ha en tidsfrist om tre månader framstår därför även fortsättningsvis som väl avvägt och det finns inte skäl att ändra denna tidsfrist i sig.

Det kan emellertid uppstå oväntade och ovanliga händelser på finansmarknaden som innebär att ett fondbolag bör kunna vidta åtgärder skyndsamt. Delning av en värdepappersfond är en åtgärd som vanligtvis inte vidtas i krissituationer utan av andra skäl. Det kan dock uppstå situationer där delning av en fond är en av flera åtgärder som aktualiseras för att lösa en oförutsedd eller svårhanterad händelse på finansmarknaden. Ett exempel kan vara då en delning av en fond skulle öka fondandelsägarnas handlingsutrymme och de skulle gynnas av ett skyndsamt förlopp. Det skulle även kunna vara i fondandelsägarnas intresse att en delning kan genomföras med viss skyndsamhet. Det finns därför skäl för en ökad flexibilitet när det gäller tidsåtgången vid delning av värdepappersfonder. Det är Finansinspektionen som beslutar om tillstånd att dela en värdepappersfond. Det framstår som rimligt att inspektionen i samband med detta även bör ha möjlighet att medge en kortare tidsfrist mellan sitt beslut och då delningen av fonden tidigast får genomföras. En sådan möjlighet bör därför införas.

Finansinspektionen anser att det bör ges ytterligare vägledning om i vilka fall inspektionen ska kunna besluta om en kortare tidsfrist. *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att förkortad tidsfrist bör kunna ske bara vid oväntade händelser och att fondandelsägare ska bli informerade i god tid för att kunna ta beslut om eventuella förändringar av sina innehav. Organisationen efterfrågar även tydliga regler för Finansinspektionen och att vad som utgör god tid definieras. Enligt regeringens uppfattning bör beslut om förkortad tidsfrist komma i fråga i första hand när det kan anses ligga i fondandelsägarnas intresse med en tidsmässigt kortare process för

att genomföra en delning, och möjligheten bör tillämpas undantagsvis. Som anförs ovan kan det uppstå oväntade och ovanliga händelser på finansmarknaden som innebär att ett fondbolag bör kunna vidta åtgärder skyndsamt. Det innebär samtidigt att samtliga scenarier där förkortad tidsfrist kan komma i fråga inte kan anges uttömmande och att det inte heller bör preciseras närmare hur kort tidsfrist som bör kunna komma i fråga innan en delning får genomföras. Detta bör i stället avgöras i varje enskilt fall. Det framstår inte som lämpligt att ställa krav på att fondandelsägare ska underrättas om beslut om delning i god tid innan delningen genomförs. I likhet med det Finansinspektionen anför anser regeringen att t.ex. den omständigheten att andelsägare inte har möjlighet att vidta åtgärder innan delningen genomförs, t.ex. till följd av att inlösen i fonden har senarelagts, inte i sig bör utgöra hinder för ett beslut om en kortare tidsfrist än de annars gällande tre månaderna.

Finansinspektionen anser att det bör övervägas om kravet på att förkortad tidsfrist får beslutas om det kan anses vara förenligt med andelsägarnas intresse bör komma till uttryck i lag. *Lagrådet* förordar att förutsättningarna för när förkortad tidsfrist kan aktualiseras anges i lag. Regeringen instämmer med Finansinspektionen och *Lagrådet* att det finns skäl för att förtydliga förslaget. Regeringen anser att det bör göras på så sätt att det i lagtexten anges att inspektionen får besluta att delning av en värdepappersfond får genomföras tidigare om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det.

För specialfonder gäller motsvarande regler som för värdepappersfonder i fråga om delning. De skäl som redovisas ovan i fråga om värdepappersfonder gör sig även gällande i fråga om specialfonder. Finansinspektionen bör därför få besluta att delning av en specialfond får genomföras tidigare än tidigast tre månader från dagen för inspektionens beslut om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det.

6 Följändringar i lagen om värdepappersfonder

Regeringens förslag: I lagen om värdepappersfonder ska det göras följändringar dels i definitionen av specialfond, dels i bestämmelser om fondandelar och inlösen av fondandelar respektive om placering av medel i en värdepappersfond.

Promemorian behandlar inte frågan.

Skälen för regeringens förslag: När Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1160 av den 20 juni 2019 om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU vad gäller gränsöverskridande distribution av företag för kollektiva investeringar genomfördes i svensk rätt gjordes några ändringar i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen om värdepappersfonder som medför behov av vissa följändringar i lagen om värdepappersfonder (prop. 2021/22:102, bet. 2021/22:FiU18,

rskr. 2021/22:185). Det gäller definitionen av specialfond i 1 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder där det bör göras en följdändring i hänvisningen till definitionen av specialfond i 1 kap. 11 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder med anledning av att den berörda punkten i den paragrafen har fått ny numrering (se SFS 2022:196). Det gäller även bestämmelserna i 4 kap. 10 § andra stycket 2 lagen om värdepappersfonder om villkor för andelsklasser i en värdepappersfond där det bör göras en följdändring i hänvisningen till 13 kap. 1 § med anledning av att den berörda punkten i den paragrafen har fått ny numrering (SFS 2022:195). Också i bestämmelserna i 5 kap. 15 § första stycket 3 lagen om värdepappersfonder om placering av medel i en värdepappersfond i andelar i andra värdepappersfonder, fondföretag eller specialfonder och vissa utländska andra alternativa investeringsfonder bör det göras en följdändring. Det gäller hänvisningen till förutsättningar i 5 kap. 6 § andra stycket lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som måste vara uppfyllda för att medel i en värdepappersfond ska få placeras i andelar i vissa utländska alternativa investeringsfonder. I den sistnämnda paragrafen har det nämligen införts ett nytt andra stycke och det tidigare andra stycket blivit tredje stycket (SFS 2022:196).

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De nya reglerna i UCITS-direktivet om faktablad för värdepappersfonder ska börja tillämpas den 1 januari 2023 (artikel 2.1 i ändringsdirektivet). Medlemsstaterna ska senast den 30 juni 2022 vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa direktivet.

De ändringar som föreslås i lagen om värdepappersfonder som gäller faktablad bör träda i kraft den 1 januari 2023, vilket är det datum när de nya reglerna i UCITS-direktivet ska börja tillämpas enligt ändringsdirektivet. Det bedöms inte finnas behov av några övergångsbestämmelser.

I avsnitt 4.2.4 föreslås att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter ska ändras så att lagen ska tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen. Denna ändring bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Ändringarna i bestämmelserna om faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör träda i kraft den 1 januari 2023 för att undvika att det ställs krav på att tillhandahålla faktablad enligt två olika regelverk. Några övergångsbestämmelser bedöms inte heller i denna del nödvändiga.

När det gäller bestämmelserna om tidsfrist vid delning av en värdepappersfond eller en specialfond i lagen om värdepappersfonder respektive lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör lagändringarna träda i kraft så snart som möjligt. Detta bedöms vara den 1 januari 2023. Frågan är vad som bör gälla för ansökningar om delning av en fond som getts in före ikraftträdandet men avgörs först därefter. Som anges ovan finns det ett behov av att bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt. Det talar för att Finansinspektionen bör få besluta om en kortare tidsfrist även när det gäller ansökningar som har getts in före ikraftträdandet. Någon övergångsbestämmelse är därför inte nödvändig.

Även de följdändringar i lagen om värdepappersfonder som föreslås i avsnitt 6 bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2023.

8 Förslagets konsekvenser

Regeringens bedömning: Genom förslagen som gäller faktablad för värdepappersfonder genomförs ändringsdirektivet i svensk rätt. De förslagen och förslagen som gäller faktablad för vissa alternativa investeringsfonder innebär även att svensk rätt anpassas till att Priip-förordningen ska börja tillämpas för fonder.

Förslagen som gäller faktablad för fonder förväntas ha positiva effekter för företagen (såsom fondbolag, AIF-förvaltare och andra distributörer av fondandelar) som omfattas av både fondlagstiftningen och Priip-förordningen på så sätt att det tydliggörs att de inte ska behöva upprätta eller tillhandahålla två olika faktablad för en och samma fond.

Förslaget om möjlighet till förkortad tidsfrist för att genomföra delning av en värdepappersfond eller en specialfond förväntas ha positiva effekter för såväl fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare som investerare genom att de får ett utökat handlingsutrymme i vissa situationer.

Förslagen förväntas inte medföra några beaktansvärda konsekvenser för Finansinspektionen eller det allmänna i övrigt.

Inte heller i övrigt kan förslagen förväntas medföra några beaktansvärda konsekvenser.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV* anser att en konsekvensanalys över kostnader och administration som förslaget medför särskilt för mindre bolag och investerare är önskvärd. *Näringslivets regelnämnd* anser att en beskrivning av nyttan och kost-

naderna med kravet på faktablad för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare saknas helt och att det behöver göras en komplettering eller så bör förslagen i denna del dras tillbaka. *Regelrådet* anser att redovisningen av berörda företags storlek, samt hur förslagen påverkar företagets tidsåtgång, kostnader och konkurrensförhållanden är bristfällig.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenserna av ändringar i EU:s regelverk om faktablad för fonder

De ändringar som gjorts i UCITS-direktivet och Priip-förordningen när det gäller faktablad för fonder ska tillämpas från och med den 1 januari 2023. När kommissionen lämnade förslag till dessa ändringar åtföljdes förslaget inte av någon separat konsekvensbedömning, med motiveringen att en sådan redan har gjorts för Priip-förordningen (se konsekvensbedömningen avseende Priip-förordningen (SWD(2012) 187)). I kommissionens förslag anges att ändringarna inte innebär några nya skyldigheter för finansmarknadsaktörer.

Regeringen anser att det kan vara relevant att i den mån det är möjligt redogöra för konsekvenserna av övergången till faktablad enligt Priip-förordningen men vill samtidigt betona att förslagen i denna proposition som gäller faktablad för fonder inte innebär några nya skyldigheter för företagen utan att ändringarna syftar till att säkerställa att fondbolag, AIF-förvaltare och värdepappersinstitut inte ska behöva tillhandahålla två olika faktablad för en och samma fond när Priip-förordningen börjar tillämpas. Företagens ökade kostnader för att ta fram ett faktablad enligt Priip-förordningen är en följd av förordningen och inte av förslagen i denna proposition. Nedan redogörs dock även för konsekvenser som övergången till faktablad enligt Priip-förordningen kan väntas medföra för företag och investerare.

Förslagets syfte och alternativa lösningar

I denna proposition finns förslag till lagändringar som är nödvändiga för att i svensk rätt genomföra de ändringar i reglerna UCITS-direktivet om faktablad för värdepappersfonder som har gjorts genom ändringsdirektivet. Genom förslagen tillgodoses direktivets krav på genomförande i svensk rätt. Eftersom det följer av unionsrätten hur den nationella regleringen behöver ändras, finns det inte något utrymme för alternativa lösningar i detta fall.

Genom förslagen i propositionen anpassas även svensk rätt med anledning av ändringsförordningen, som innebär att Priip-förordningen ska börja tillämpas på alternativa investeringsfonder, inklusive specialfonder, som riktas till icke-professionella investerare. Dessa förslag syftar till att – på motsvarande sätt som för värdepappersfonder – undvika att det gäller krav på två olika faktablad för en och samma fond.

När det gäller förslagen om faktablad för alternativa investeringsfonder finns det tänkbara alternativa lösningar. Förslagen i dessa delar motiveras av att det inte kan uteslutas att det finns sådana fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare som inte är Priip-produkter och således inte omfattas av Priip-förordningen. De befintliga svenska bestämmel-

serna om faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bör därför behållas för sådana fonder. För specialfonder som marknadsförs till professionella investerare motiveras förslaget av att det bör finnas en möjlighet att upprätta ett faktablad som uppfyller nuvarande krav för faktablad i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, i stället för ett faktablad enligt Priip-förordningen (se avsnitt 4.2.3). I sammanhanget bör det framhållas att förslaget bara innebär en valmöjlighet att ta fram ett faktablad enligt befintligt regelverk eller enligt Priip-förordningen (på motsvarande sätt som för värdepappersfonder). Ett alternativ till förslagen i denna del är att göra en samlad översyn av bestämmelserna om specialfonder och se över nuvarande ordning, t.ex. det krav på faktablad som redan finns för specialfonder som marknadsförs till professionella investerare. Någon sådan samlad översyn är dock inte möjlig inom ramen för detta lagstiftningsärende.

När det gäller förslagen om möjlighet till förkortad tidsfrist för att genomföra delning av en värdepappersfond eller en specialfond kan det förekomma situationer där det finns behov av ökad flexibilitet. I propositionen föreslås att Finansinspektionen ska få möjlighet att besluta om att delning av en fond får genomföras inom kortare tid än tre månader från inspektionens beslut.

I dag finns det ingen möjlighet att förkorta tidsfristen för att genomföra delningen av fond. Detta gäller även i en akut krissituation. Det vore möjligt att inte föreslå någon ändring i detta avseende. Detta skulle ge en hög grad av förutsebarhet för aktörerna på finansmarknaden. Det skulle dock samtidigt innebära att de åtgärder ett fondbolag, ett förvaltningsbolag eller, när det gäller specialfonder, en AIF-förvaltare har möjlighet att vidta i oväntade situationer även i fortsättningen kommer att vara begränsade. Ett annat alternativ till förslagen är att göra en samlad översyn av bestämmelserna om delning av värdepappersfonder och närmare granska om det även bör göras andra ändringar. Någon sådan samlad översyn är dock inte möjlig inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Konsekvenserna för berörda företag och investerare

Vid utgången av juni 2022 uppgick den samlade fondförmögenheten i svenska värdepappersfonder och specialfonder till ca 5 600 miljarder kronor enligt Finansinspektionen. Av detta har svenska hushåll ett direkt uppskattat innehav om ca 1 000 miljarder kronor. Till den sistnämnda siffran kommer svenska hushålls innehav av fondandelar knutna till fondförsäkringar och premiepensionssystemet samt vissa innehav genom värdepappersdepåer eller investeringssparkonton (ISK). När det gäller andra alternativa investeringsfonder än specialfonder har motsvarande uppgifter inte varit möjliga att få fram. Innehaven fördelas på 555 värdepappersfonder och specialfonder som förvaltas av 55 fondbolag och AIF-förvaltare. Bland förvaltarna förekommer viss överlappning där fondbolag även är AIF-förvaltare. Det finns även något enstaka förvaltningsbolag som berörs av propositionens förslag. Finansinspektionen saknar uppgifter om antalet fondsparare.

Förslagen i denna proposition bedöms få positiva konsekvenser för företag (fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare och andra distributörer av fondandelar såsom värdepappersinstitut) som omfattas av både

fondlagstiftningen och Priip-förordningen på så sätt att de inte behöver upprätta eller tillhandahålla två olika faktablad för en och samma fond.

I fråga om behovet av att ta särskild hänsyn till små företag, reglerar UCITS-direktivet och Priip-förordningen fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare och andra distributörer av fondandelar såsom värdepappersinstitut. Dessa EU-rättsakter ger inte något utrymme för att införa lättare krav för små företag avseende marknadsföring av värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder till icke-professionella investerare. Det är därför inte möjligt att i detta avseende ta särskilda hänsyn till små företag vid utformningen av förslagen. När det gäller specialfonder som marknadsförs bara till professionella investerare regleras kraven på faktablad i nationell rätt, vilket innebär att det skulle vara möjligt att införa lättare krav för små företag som marknadsför sådana fonder genom att t.ex. ta bort nuvarande krav på faktablad. Som nämns ovan finns det dock skäl att även i fortsättningen ställa i huvudsak samma krav på faktablad för specialfonder som för värdepappersfonder. Till detta bör framhållas att dessa informationskrav för finansiella investeringar är viktiga för att säkerställa ett fullgott investerarskydd och att ställa lägre krav i detta avseende beroende på t.ex. fondbolagets storlek skulle innebära att alla investerare inte får samma skydd och att investerarskyddet urholkas. Det bedöms därför inte finnas skäl att i detta avseende ta särskild hänsyn till små företag vid utformning av förslagen.

Som en följd av att Priip-förordningen börjar tillämpas även för värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder kommer icke-professionella investerare att påverkas på så sätt att de kommer att få tillgång till en ny typ av faktablad som delvis skiljer sig åt från det faktablad som i dag används för sådana fonder. Även professionella investerare förväntas i de flesta fall få ett faktablad enligt Priip-förordningen. Det kan inledningsvis leda till frågor från investerare om hur uppgifterna i faktabladet ska tolkas, vilket kan komma att medföra behov av informationsinsatser från de företag som tillhandahåller faktablad. Kostnader för informationsinsatser för berörda företag är enligt Finansinspektionen svåra att bedöma eftersom företagen är av olika storlek och formen för de olika informationsinsatserna kan tänkas variera. En annan konsekvens är att icke-professionella investerare inte kommer kunna ta del av fondens och jämförelseindexets historiska avkastning genom faktablad enligt Priip-förordningen, utan investerare kommer att behöva söka den informationen på egen hand. På längre sikt kan det nya faktabladet dock förväntas underlätta för investerare att förstå och jämföra olika Priip-produkters viktigaste egenskaper och risker.

En konsekvens av övergången till faktablad enligt Priip-förordningen är att komplexiteten i uppgifterna som ska lämnas i faktabladet till viss del kan förväntas öka och att uppgifterna behöver uppdateras oftare, vilket i sin tur kan innebära ökade kostnader för företagen som ska ta fram ett faktablad. Det kan t.ex. handla om ökade kostnader för rådgivning, inköp av it-tjänster och systemuppdateringar. För företagen kan bytet av faktablad inledningsvis även förväntas leda till ökade kostnader när de behöver ställa om till en ny typ av faktablad. Faktablad enligt Priip-förordningen kräver troligen mer komplicerade uträkningar, t.ex. i fråga om framåtblickande resultatscenarier och beräkning av kostnader, och

företagen kan i större utsträckning än i dag behöva använda sig av en tredje part för att ta fram uppgifter för faktablad.

Med anledning av att *FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV, Näringslivets regelråd* och *Regelrådet* efterfrågar mer information om berörda företag, bl.a. storlek och hur förslagen påverkar deras tidsåtgång, kostnader och konkurrensförhållanden, har ytterligare underlag inhämtats från Finansinspektionen och Fondbolagens förening.

Enligt uppgifter från Finansinspektionen hade de 55 ovan nämnda fondbolagen och AIF-förvaltarna vid utgången av 2021 en balansomslutning mellan 2 miljoner kronor och 4 400 miljoner kronor och mellan 2 och 258 anställda. Fondbolagens förening uppskattar att ca 75 procent av fondbolagen är små och medelstora företag.

Enligt uppgifter från Finansinspektionen beräknas kostnaderna för att ta fram ett faktablad enligt UCITS-direktivet till ca 11 500 kronor, motsvarande ungefär åtta arbetstimmar. Någon uppskattning av kostnaden för att ta fram ett faktablad enligt Priip-förordningen har inspektionen inte kunnat göra. Fondbolagens förening, som genomfört en enkätundersökning bland sina medlemmar, har tagit fram data på aggregerad nivå och uppskattar att övergången till faktablad enligt Priip-förordningen kommer att medföra vissa initiala och löpande kostnader. De initiala kostnaderna hänför sig till den tid som företagen förväntas lägga ner för att förstå och tolka regelverket och kostnader för att antingen upprätta egna system för att ta fram faktabladen eller användningen av tredje part för att ta fram uppgifter till faktabladen. De löpande kostnaderna består i återkommande kostnader, framför allt för att ta fram data och göra de beräkningar som behövs för att ta fram faktabladen.

Enligt Fondbolagens förening förväntas övergången till faktablad enligt Priip-förordningen för medelstora företag leda till initiala kostnader om ca 1,6 miljoner kronor, motsvarande ca 800 arbetstimmar. För stora företag beräknas övergången leda till initiala kostnader om ca 6 miljoner kronor, motsvarande ca 3 000 timmar. För mindre företag har några uppgifter inte kunnat tas fram enligt föreningen för att dessa ännu inte köpt in några tjänster.

De löpande kostnaderna för ett faktablad enligt Priip-förordningen förväntas, enligt uppgifter från Fondbolagens förening, bli tre gånger högre för företag som själva tar fram uppgifterna, och tio gånger högre för företag som köper in tjänsterna från tredje part, jämfört med kostnader att ta fram faktablad enligt UCITS-direktivet. Fondbolagens förening uppskattar att företag som utvecklat egna system för att ta fram faktablad kommer att ha årliga kostnader om ca 300 000 kronor, motsvarande ca 150 arbetstimmar. När det gäller t.ex. större företag som köper in tjänsterna från tredje part beräknas de ha egna arbetskostnader om ca 100 000 kronor, motsvarande 50 arbetstimmar, och kostnader för inköp av tjänsterna om 3 miljoner kronor, dvs. löpande kostnader om sammanlagt 3,1 miljoner kronor.

När det gäller påverkan på konkurrensen, bedömer både Finansinspektionen och Fondbolagens förening att övergången till faktablad enligt Priip-förordningen förväntas vara mer betungande för små och medelstora företag än för större företag.

Förslagen i denna proposition om möjlighet till förkortad tidsfrist för att genomföra delning av en värdepappersfond eller en specialfond ger

fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare en möjlighet som de inte har i dag. Tillstånd till att dela en sådan fond ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen, och en förkortad tidsfrist kan komma i fråga när det kan anses ligga i fondandelsägarnas intresse eller det annars finns skäl för det. Även fondandelsägarna kan därmed gynnas av förslagen.

Förslagen i denna proposition bedöms i övrigt inte innebära några konsekvenser för enskilda och företag eller deras konkurrensförhållanden.

Konsekvenser för Finansinspektionen, domstolarna och det allmänna

Förslagen i denna proposition bedöms inte leda till några effekter på samhällsekonomin. Förslagen bedöms inte medföra behov av några särskilda informationsinsatser från samhällets sida utöver den sedvanliga informationen om nya regelverk som Finansinspektionen tillhandahåller.

Förslagen som gäller faktablad för värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder bedöms inte medföra några konsekvenser för domstolarna. De förslagen bedöms dock medföra att Finansinspektionen kan behöva se över och eventuellt göra mindre justeringar av sina rutiner i tillsynen av innehåll och tillhandahållande av faktablad för fonder. Dessa konsekvenser bedöms dock begränsade och hanteras inom Finansinspektionens befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen om möjlighet till förkortad tidsfrist vid delning av en fond innebär ytterligare en åtgärd som Finansinspektionen kan vidta i arbetet med att värna marknadernas funktionssätt och finansiell stabilitet. Enligt förslagen i denna del är det Finansinspektionen som får besluta att delning av en fond får genomföras innan tre månader gått från inspektionens beslut. Detta kan förväntas medges bara undantagsvis då utgångspunkten även i fortsättningen är att det ska vara tidsfrist på minst tre månader. Finansinspektionen har de senaste åren bara handlagt någon enstaka ansökan om delning av en fond. Finansinspektionens avgift för prövning av ett sådant ärende är i dag 22 000 kronor (se förordningen [2001:911] om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen). Ett beslut av Finansinspektionen att inte medge en förkortad frist kommer att få överklagas till allmän förvaltningsdomstol enligt bestämmelserna om överklagande i lagen om värdepappersfonder respektive lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Förslagen kan inte förväntas medföra någon beaktansvärd ökning av antalet ärenden. Förslagen kan därför även i denna del hanteras inom Finansinspektionens och domstolarnas befintliga ekonomiska ramar.

Övriga konsekvenser

Förslagen i propositionen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt och inte heller för kommuner eller regioner. Det kan inte heller förutses att de medför några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen. Förslagen bedöms inte heller medföra några konsekvenser ur ett hållbarhetsperspektiv.

I övrigt kan förslagen inte anses medföra några sådana konsekvenser som behöver redovisas enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förenlighet med unionsrätten

Förslagen bedöms vara förenliga med unionsrätten.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

1 kap.

1 § I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp

som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placeras medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 24 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämföras till andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

Paragrafen innehåller definitioner. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I definitionen av specialfond i *första stycket 23* görs en följdändring i hänvisningen till definitionen av specialfond i lagen (2013:561) om för-

valtare av alternativa investeringsfonder med anledning av att den berörda punkten i den paragrafen har fått ny numrering (1 kap. 11 § 24).

4 kap.

10 § Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

- a) utdelning,
- b) avgifter,
- c) lägsta teckningsbelopp,
- d) distribution av andelar,
- e) valutasäkring, och
- f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap.

1 § 15.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och minst en gång varje vecka beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fondandelar och inlösen av fondandelar. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *andra stycket 2* görs en följdändring i hänvisningen till 13 kap. 1 § med anledning av att den berörda punkten i den paragrafen har fått ny numrering (13 kap. 1 § 15). Hänvisningen gäller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om villkor som en andelsklass får vara förenad med enligt denna paragraf och under vilka förutsättningar en andelsklass får vara förenad med ett visst villkor.

16 b § Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 82a i UCITS-direktivet. I paragrafen finns en bestämmelse om faktablad enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), kallad Priip-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.2.

Paragrafen innebär att ett faktablad ska anses uppfylla kraven i lagen om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen. Ett fondbolag behöver alltså inte upprätta ett faktablad för en värdepappersfond enligt bestämmelserna i 16 a § andra–femte styckena

om bolaget upprättar ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i förordningen. När fonden marknadsförs till professionella investerare kan fondbolaget välja att antingen använda ett faktablad som upprättats enligt bestämmelserna i denna lag eller ett faktablad som upprättats enligt Priip-förordningen (se skäl 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2261 av den 15 december 2021 om ändring av direktiv 2009/65/EG vad gäller användning av faktablad av förvaltningsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)). Detta gäller även för ett förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond (1 kap. 6 d §) eller en tredje part, t.ex. ett värdepappersinstitut, som marknadsför en värdepappersfond (9 kap. 18 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

Med en icke-professionell investerare avses i Priip-förordningen bl.a. en icke-professionell kund enligt definitionen i artikel 4.1.11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, kallat MiFID II (artikel 4.6 a). En icke-professionell kund är enligt artikel 4.1.11 i MiFID II en kund som inte är en professionell kund. En professionell kund definieras i artikel 4.1.10 i MiFID II som en kund som uppfyller kriterierna i bilaga II till direktivet. En professionell kund är enligt bilagan en kund som har tillräcklig erfarenhet, kännedom och sakkunskap för att fatta egna investeringsbeslut och göra en tillfredsställande bedömning av de risker denne löper. Mindre bolag eller andra juridiska personer som inte är institutionella investerare eller placerare och privatpersoner utgör ofta icke-professionella kunder enligt MiFID II och därmed icke-professionella investerare enligt Priip-förordningen. I svensk rätt har reglerna i MiFID II om vem som utgör en professionell kund genomförts genom bestämmelser i 9 kap. 4 och 5 §§ lagen om värdepappersmarknaden (se även definitionen av professionell kund i 1 kap. 4 b § samma lag).

5 kap.

15 § Medel i en värdepappersfond får placeras i andelar i

1. andra värdepappersfonder,
2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller tredje stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvida fonderna
 - a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,
 - b) tillämpar principen om riskspridning,
 - c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och
 - d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en värdepappersfond får placeras i andra fonder eller fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning,

får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om placering av medel i en värdepappersfond i andelar i andra värdepappersfonder, fondföretag eller specialfonder och vissa utländska andra alternativa investeringsfonder. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *första stycket* 3 görs en följdändring i hänvisningen till förutsättningar i 5 kap. 6 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som måste vara uppfyllda för att medel i en värdepappersfond ska få placeras i andelar i vissa utländska alternativa investeringsfonder. Ändringen görs med anledning av att det i den paragrafen har införts ett nytt andra stycke och det tidigare andra stycket blivit tredje stycket. Det innebär alltså ingen ändring i sak.

8 kap.

25 § Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut. *Om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det får inspektionen besluta att delningen får genomföras tidigare.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om delning av en värdepappersfond. Övervägandena finns i avsnitt 5.2. Paragrafen utformas i allt väsentligt enligt *Lagrådets* förslag.

I *andra stycket* införs en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om en kortare tid än tre månader mellan inspektionens beslut och när delningen av en värdepappersfond tidigast får genomföras. Utgångspunkten är även i fortsättningen att delning bör föregås av en frist om minst tre månader. Undantagsvis får dock Finansinspektionen besluta om en kortare tidsfrist än tre månader om det kan antas att det ligger i fondandelsägarnas intressen eller det annars finns skäl med en tidsmässigt kortare process för att genomföra en delning. När detta bör kunna ske får avgöras utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall. Ett exempel kan vara då en delning av en fond skulle öka fondandelsägarnas handlingsutrymme och de skulle gynnas av ett skyndsamt förlopp. Vid delning av en mottagarfond finns särskilda frister att beakta innan en delning får genomföras (se 5 a kap. 52 och 53 §§). Det införs en motsvarande möjlighet i fråga om specialfonder i 12 kap. 17 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Se författningss kommentaren till den paragrafen i avsnitt 9.2.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Prop. 2022/23:8

10 kap.

2 a § Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om faktablad enligt Priip-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

Bestämmelser om att det ska finnas ett aktuellt faktablad för alternativa investeringsfonder som en svensk AIF-förvaltare marknadsför till icke-professionella investerare i Sverige finns i 2 §. Den nya paragrafen innebär att ett faktablad ska anses uppfylla kraven i 2 § och övriga krav på faktablad i lagen om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen. Även en utländsk AIF-förvaltare som avser att till icke-professionella investerare i Sverige marknadsföra en alternativ investeringsfond kan uppfylla kravet på att det ska finnas ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i 2 § genom att upprätta ett faktablad som uppfyller kraven i Priip-förordningen (se 5 kap. 6 § första stycket 2 och 11 § första stycket 2). En AIF-förvaltare behöver alltså inte upprätta ett faktablad i enlighet med bestämmelserna i 2 § om förvaltaren upprättar ett faktablad för fonden som uppfyller kraven i förordningen.

Med Priip-produkt avses enligt Priip-förordningen en paketerad investeringsprodukt eller en försäkringsbaserad investeringsprodukt, eller en sammansättning av sådana produkter (artikel 4.3). För specialfonder finns ytterligare bestämmelser om faktablad i 12 kap. 8 § (se författningskommentaren till den paragrafen).

Om en alternativ investeringsfond inte är att anse som en Priip-produkt tillämpas bestämmelserna om faktablad i 2 §. En AIF-förvaltare kan för en sådan fond välja att i stället ta fram ett faktablad enligt denna paragraf.

Professionell investerare definieras i 1 kap. 11 § 21 som en investerare som avses i 9 kap. 4 eller 5 § lagen om värdepappersmarknaden. En icke-professionell investerare är den som inte är professionell investerare (jfr prop. 2012/13:155 s. 488). Se även författningskommentaren till 4 kap. 16 b § lagen (2004:46) om värdepappersfonder i avsnitt 9.1.

12 kap.

8 § För specialfonder ska *det alltid finnas ett aktuellt faktablad. Faktabladet ska vara ett sådant faktablad som avses i 10 kap. 2 a §.*

Vid marknadsföring till professionella investerare får faktabladet dock vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §. För faktabladet ska även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

Paragrafen innehåller bestämmelser om faktablad för specialfonder. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

För specialfonder gäller samma regler om faktablad som för andra alternativa investeringsfonder (se 10 kap. 2 §, se även nya 10 kap. 2 a §) och dessutom de särskilda bestämmelserna i detta kapitel. Kravet på faktablad gäller därmed för alla specialfonder, alltså både för fonder som marknadsförs till icke-professionella investerare och för fonder som marknadsförs till professionella investerare (jfr prop. 2002/03:150 s. 120 och 248 och prop. 2012/13:155 s. 241 och 242).

I *första stycket* tydliggörs att det alltid ska finnas ett aktuellt faktablad för specialfonder. Det ska vara ett faktablad enligt Priip-förordningen (se 10 kap. 2 a § och författningskommentaren till den paragrafen), om inte undantaget i andra stycket är tillämpligt.

I *andra stycket*, som är nytt, införs ett undantag från kravet att faktabladet ska vara ett faktablad enligt Priip-förordningen. Undantaget får tillämpas bara vid marknadsföring till professionella investerare. Faktabladet får då vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §. Den nuvarande bestämmelsen om att 4 kap. 16 a § femte stycket lagen om värdepappersfonder tillämpas för specialfonder förs över till andra stycket. Den bestämmelsen i lagen om värdepappersfonder tillämpas därmed inte på faktablad enligt Priip-förordningen. För sådana faktablad som får användas när en specialfond marknadsförs till professionella investerare enligt detta stycke tillämpas dock den bestämmelsen även i fortsättningen.

Vid marknadsföring av specialfonder till professionella investerare finns det alltså en valmöjlighet att antingen använda ett faktablad som upprättats enligt Priip-förordningen eller ett faktablad som upprättats enligt bestämmelserna i denna lag. Valmöjligheten gäller även i fråga om fonder som marknadsförs till både professionella och icke-professionella investerare, men bara vid marknadsföring till professionella investerare. Valmöjligheten gäller således inte vid marknadsföring till icke-professionella investerare, utan i så fall krävs ett faktablad som upprättats enligt Priip-förordningen.

I fråga om vem som är professionell investerare och vem som är icke-professionell investerare, se författningskommentaren till 10 kap. 2 a §.

17 § En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut. *Om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det får inspektionen besluta att delningen får genomföras tidigare.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om delning av en specialfond. Övervägandena finns i avsnitt 5.2. Paragrafen utformas i allt väsentligt enligt *Lagrådets* förslag.

I *andra stycket* införs en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om en kortare tid än tre månader mellan inspektionens beslut och när delningen av en specialfond tidigast får genomföras om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det. Ändringen motsvarar den ändring som görs i 8 kap. 25 § andra stycket lagen

om värdepappersfonder. Se författningskommentaren till den bestämmelsen i avsnitt 9.1. Prop. 2022/23:8

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

I punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen anges den tidpunkt när lagen ska tillämpas första gången i fråga om fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i Priip-förordningen. Övergångandena finns i avsnitt 4.2.4.

Punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ändras så att lagen i fråga om sådana aktörer i stället ska tillämpas första gången den 1 januari 2023. Övergångsperioden gäller enligt förordningen (artikel 32) för förvaltningsbolag och investeringsbolag samt personer som ger råd om eller säljer andelar i fondföretag enligt UCITS-direktivet. Det gäller även för förvaltningsbolag och investeringsbolag samt personer som ger råd om eller säljer andelar i fonder som inte är fondföretag men som omfattas av ett nationellt krav på att ta fram faktablad för icke-professionella investerare som motsvarar kraven som ställs i UCITS-direktivet.

Förvaltningsbolag benämns fondbolag i den svenska fondlagstiftningen när det är ett svenskt bolag (1 kap. 1 § första stycket 8 lagen om värdepappersfonder). Utländska förvaltningsbolag benämns förvaltningsbolag även i svensk rätt (1 kap. 1 § första stycket 13 samma lag). I den svenska fondlagstiftningen används termen fondföretag bara för utländska fonder, medan svenska fonder kallas värdepappersfonder (1 kap. 1 § första stycket 9 och 25 samma lag). Enligt svensk rätt är det inte möjligt att bilda fondföretag i form av investeringsbolag.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2021/2261

av den 15 december 2021

om ändring av direktiv 2009/65/EG vad gäller användning av faktablad av förvaltningsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 53.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 78 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ⁽³⁾ ska investeringsbolag och förvaltningsbolag upprätta en kortfattad handling med basfakta om de viktigaste särdragen hos företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) som erbjuds investerarna (*basfakta för investerare*) på ett sätt som rimligtvis gör det möjligt för dem att förstå vilket slag av fondföretag som erbjuds dem och vilka risker som är förenade med det och följaktligen kunna fatta sina investeringsbeslut med kännedom om fakta.
- (2) Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 ⁽⁴⁾ ska utvecklare av paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), innan en Priip-produkt görs tillgänglig för icke-professionella investerare, utforma och offentliggöra ett faktablad för den produkten i syfte att göra det möjligt för sådana icke-professionella investerare att förstå och jämföra den berörda Priip-produktens viktigaste egenskaper och risker.
- (3) Fondföretag betraktas också som Priip-produkter för vilka ett faktablad krävs enligt förordning (EU) nr 1286/2014. Genom artikel 32.1 i den förordningen undantas dock förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i direktiv 2009/65/EG, investeringsbolag som avses i artikel 27 i det direktivet och personer som ger råd om eller säljer andelar i fondföretag som avses i artikel 1.2 i det direktivet från skyldigheterna enligt den förordningen, och därmed från kravet att ta fram ett faktablad, till och med den 31 december 2021 (*övergångsbestämmelserna*).

⁽¹⁾ Yttrande av den 20 oktober 2021 (ännu inte offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 23 november 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 december 2021.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1).

- (4) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 ⁽⁹⁾ kompletterar förordning (EU) nr 1286/2014 genom att fastställa tekniska tillsynsstandarder för faktabladets utformning, innehåll och standardformat, metoden för redovisning av risk och avkastning samt för beräkningen av kostnader, villkor för översynen av informationen i faktabladet och hur ofta den ska göras, samt villkor för tillhandahållandet av faktablad till icke-professionella investerare.
- (5) Den 7 september 2021 antog kommissionen en delegerad förordning om ändring av de tekniska tillsynsstandarder som föreskrivs i delegerad förordning (EU) 2017/653 vad gäller underliggande metoder och presentation av resultatscenarier, redovisning av kostnader och metoder för beräkning av sammanfattande kostnadsindikatorer, redovisning av och innehållet i information om tidigare resultat och redovisning av kostnader för Priip-produkter som erbjuder flera olika investeringsalternativ och om anpassning av övergångsbestämmelserna för Priip-produktutvecklare som erbjuder andelar i fonder som avses i artikel 32 i förordning (EU) nr 1286/2014 som underliggande investeringsalternativ med förlängda övergångsbestämmelser som fastställs i den artikeln. Det datum då den delegerade förordningen ska börja tillämpas är den 1 juli 2022, men det är viktigt att återspegla behovet av att ge förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i fondföretag och fonder som inte är fondföretag tillräckligt med tid att förbereda sig för övergångsbestämmelsernas upphörande och därmed för skyldigheten att ta fram ett faktablad.
- (6) För att säkerställa att behovet av tillräcklig tid åt förberedelser inför skyldigheten att ta fram ett faktablad tillgodoses har förordning (EU) nr 1286/2014 ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2259 ⁽⁹⁾ för att förlänga övergångsbestämmelserna till och med den 31 december 2022.
- (7) Basfakta för investerare och faktablad omfattar i stort sett samma informationskrav. Det är därför nödvändigt att säkerställa att icke-professionella investerare som investerat i Priip-produkter och som är intresserade av att förvärva andelar i fondföretag från och med den 1 januari 2023 inte erhåller båda dessa handlingar för en och samma finansiella produkt. Det bör därför fastställas att faktabladet ska anses uppfylla de krav som är tillämpliga på basfakta för investerare. Dessutom bör investeringsbolag och förvaltningsbolag fortsätta att upprätta basfakta för investerare i enlighet med direktiv 2009/65/EG för investerare som inte är icke-professionella investerare, om de inte beslutar att utforma ett faktablad enligt vad som fastställs i förordning (EU) nr 1286/2014. I sådana fall bör de behöriga myndigheterna inte kräva att investeringsbolag och förvaltningsbolag tillhandahåller basfakta för investerare, och endast faktabladet bör tillhandahållas dessa investerare.
- (8) Direktiv 2009/65/EG bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I direktiv 2009/65/EG ska följande artikel införas:

"Artikel 82a

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att om ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 ^(*) ska behöriga myndigheter anse att faktabladet uppfyller de krav som är tillämpliga på basfakta för investerare enligt artiklarna 78–82 och 94 i detta direktiv.

⁽⁹⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 av den 8 mars 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) genom fastställande av tekniska tillsynsstandarder för faktabladens utformning, innehåll, översyn och ändring samt för villkoren för fullgörandet av kravet på tillhandahållande av sådana faktablad (EUT L 100, 12.4.2017, s. 1).

^(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2259 av den 15 december 2021 om ändring av förordning (EU) nr 1286/2014 vad gäller förlängning av övergångsbestämmelserna för förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) och fonder som inte är fondföretag (se sidan 1 i detta nummer av EUT).

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna inte kräver att ett investeringsbolag eller, för någon av de värdepappersfonder det förvaltar, ett förvaltningsbolag ska upprätta basfakta för investerare i enlighet med artiklarna 78–82 och 94 i detta direktiv om det upprättar, tillhandahåller, ändrar och översätter ett faktablad som uppfyller kraven för faktablad i förordning (EU) nr 1286/2014.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1)."

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska senast den 30 juni 2022 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 januari 2023.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 15 december 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D.M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. LOGAR
Ordförande

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/2259

av den 15 december 2021

om ändring av förordning (EU) nr 1286/2014 vad gäller förlängning av övergångsbestämmelserna för förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) och fonder som inte är fondföretag

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 ⁽³⁾ ska utvecklare av paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter), innan en Priip-produkt görs tillgänglig för icke-professionella investerare, utforma och offentliggöra ett faktablad.
- (2) Enligt artikel 32.1 i förordning (EU) nr 1286/2014 undantas förvaltningsbolag enligt definitionen i artikel 2.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG ⁽⁴⁾, investeringsbolag som avses i artikel 27 i det direktivet och personer som ger råd om eller säljer andelar i företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) som avses i artikel 1.2 i det direktivet från skyldigheterna enligt den förordningen, och därmed från kravet att ta fram ett faktablad, till och med den 31 december 2021 (*övergångsbestämmelserna*). I enlighet med artikel 32.2 i förordning (EU) nr 1286/2014 ska övergångsbestämmelserna, när en medlemsstat tillämpar regler om faktabladets format och innehåll i enlighet med artiklarna 78–81 i direktiv 2009/65/EG på fonder som inte är fondföretag och som erbjuds icke-professionella investerare, tillämpas på förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i sådana fonder som inte är fondföretag till icke-professionella investerare.

⁽¹⁾ Yttrande av den 20 oktober 2021 (ännu inte offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 23 november 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 december 2021.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) (EUT L 352, 9.12.2014, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

- (3) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 ⁽⁹⁾ kompletterar förordning (EU) nr 1286/2014 genom att fastställa tekniska tillsynsstandarder för faktabladets utformning, innehåll och standardformat, metoden för redovisning av risk och avkastning samt för beräkning av kostnader, villkor för översynen av informationen i faktabladet och hur ofta den ska göras, samt villkor för tillhandahållandet av faktablad till icke-professionella investerare.
- (4) Den 7 september 2021 antog kommissionen en delegerad förordning om ändring av de tekniska tillsynsstandarder som föreskrivs i delegerad förordning (EU) 2017/653 vad gäller underliggande metoder och presentation av resultatscenarier, redovisning av kostnader och metoder för beräkning av sammanfattande kostnadsindikatorer, redovisning av och innehållet i information om tidigare resultat och redovisning av kostnader för Priip-produkter som erbjuder flera olika investeringsalternativ och om anpassning av övergångsbestämmelserna för Priip-produktutvecklare som erbjuder andelar i fonder som avses i artikel 32 i förordning (EU) nr 1286/2014 som underliggande investeringsalternativ med förlängda övergångsbestämmelser som fastställs i den artikeln. Det datum då den delegerade förordningen ska börja tillämpas är den 1 juli 2022, men det är viktigt att återspegla behovet av att ge förvaltningsbolag, investeringsbolag och personer som ger råd om eller säljer andelar i fondföretag och fonder som inte är fondföretag tillräckligt med tid att förbereda sig för övergångsbestämmelsernas upphörande och därmed för skyldigheten att utforma ett faktablad.
- (5) För att säkerställa att behovet av tillräcklig tid åt förberedelser inför skyldigheten att ta fram ett faktablad tillgodoses, är det nödvändigt att förlänga övergångsbestämmelserna till och med den 31 december 2022.
- (6) Förordning (EU) nr 1286/2014 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (7) Syftet med förordning (EU) nr 1286/2014 är att göra det möjligt för icke-professionella investerare att fatta bättre underbyggda investeringsbeslut. Trots de goda avsikter som ligger till grund för förordning (EU) nr 1286/2014 har det sedan den antogs uttryckts oro avseende flera punkter, inbegripet vad gäller behovet av en tydligare definition av icke-professionell investerare, den förordningens tillämpningsområde vad gäller produkter, avskaffandet av pappersformat som standard om en Priip-produkt erbjuds genom personlig direktkontakt, konceptet "på varandra följande transaktioner" samt tillhandahållandet till professionella investerare av informationsunderlag före ingående av avtal. De problemen måste snabbt åtgärdas så att icke-professionella investerares förtroende för finansmarknaden förbättras, till gagn både för företag som söker finansiering och – på lång sikt – investerare. Behovet av en bredare översyn fastställdes redan i förordning (EU) nr 1286/2014, och detta behov är fortfarande lika brådskande. På grundval av en sådan översyn i enlighet med förordning (EU) nr 1286/2014 förväntas kommissionen snarast lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, om så är lämpligt åtföljd av ett förslag om att åtgärda de befintliga begränsningarna.
- (8) Med tanke på att mycket kort tid återstår till övergångsbestämmelsernas ursprungliga datum för upphörande bör denna förordning träda i kraft utan dröjsmål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I artikel 32.1 i förordning (EU) nr 1286/2014 ska datumet "31 december 2021" ersättas med "31 december 2022".

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

⁽⁹⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/653 av den 8 mars 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) genom fastställande av tekniska tillsynsstandarder för faktabladets utformning, innehåll, översyn och ändring samt för villkoren för fullgörandet av kravet på tillhandahållande av sådana faktablad (EUT L 100, 12.4.2017, s. 1).

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 15 december 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D.M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. LOGAR
Ordförande

Sammanfattning av promemorian

Promemorian innehåller förslag till lagändringar med anledning av de ändringar som gjorts i EU:s direktiv om värdepappersfonder (det s.k. UCITS-direktivet) och att EU:s förordning om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (den s.k. Priip-förordningen) börjar tillämpas på aktörer på fondområdet. Dessa förslag innebär i huvudsak att ett faktablad enligt Priip-förordningen ska anses uppfylla kraven på faktablad för värdepappersfonder och för alternativa investeringsfonder. För specialfonder som marknadsförs till professionella investerare i Sverige ska det vara möjligt att ta fram ett faktablad som uppfyller de nuvarande kraven på faktablad eller använda ett faktablad enligt Priip-förordningen.

Promemorian innehåller även förslag om att Finansinspektionen ska få besluta att delning av en värdepappersfond eller en specialfond får genomföras tidigare än den annars gällande tidsfristen om tidigast tre månader från dagen för inspektionens beslut.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder²

dels att 8 kap 25 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 16 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

16 b §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

8 kap.

25 §³

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut, *om inte inspektionen*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2261.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

³ Senaste lydelse 2013:563.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Prop. 2022/23:8
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

dels att 12 kap. 8 och 17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 a §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

12 kap.

8 §¹

För specialfonder ska, *utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.*

För specialfonder ska *det alltid finnas ett aktuellt faktablad. Om fonden inte marknadsförs till icke-professionella investerare i Sverige ska faktabladet*

1. uppfylla kraven i 10 kap. 2 §, eller

2. vara ett sådant faktablad som avses i 10 kap. 2 a §.

För ett faktablad som avses i första stycket 1 ska även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

17 §

En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

¹ Senaste lydelse 2016:896.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut, *om inte inspektionen beslutar att delningen får genomföras tidigare.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Prop. 2022/23:8
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2020 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Föreslagen lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Finansinspektionen, FOLIV – Försäkringsorganisationen LIV, Fondbolagens förening, Förvaltningsrätten i Stockholm, Kammarrätten i Stockholm, Konsumentverket, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Pensionsmyndigheten, Regelrådet, Sparbankernas Riksförbund, Svensk Värdepappersmarknad, Svenska Bankföreningen och Sveriges advokatsamfund.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Konsumenternas Försäkringsbyrå, Sjunde AP-fonden, Svensk Försäkring, Svenska försäkringsförmedlares förening, Svenskt Näringsliv, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges konsumenter och Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA).

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:46) om värdepappersfonder²

dels att 1 kap. 1 §, 4 kap. 10 §, 5 kap. 15 § och 8 kap. 25 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 16 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

I denna lag betyder

1. alternativ investeringsfond: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltning av alternativa investeringsfonder,

2. behörig myndighet: utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över fondföretag eller förvaltningsbolag,

3. derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

4. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5. egna medel: detsamma som i artikel 2.1 l i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/91/EU,

6. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett fondbolags, ett förvaltningsbolags eller ett fondföretags etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. finansiellt instrument: överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument, derivatinstrument samt annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd enligt 4 § att driva fondverksamhet,

9. fondföretag: ett utländskt företag

a) som i sitt hemland har tillstånd för verksamhet där det enda syftet är att göra kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i 5 kap. 1 § andra stycket, med kapital från allmänheten,

b) som tillämpar principen om riskspridning, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2261.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

³ Senaste lydelse 2017:690.

c) vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar,

10. fondföretags hemland: det land där fondföretaget har fått sådant tillstånd som avses i 9 a,

11. fondverksamhet: förvaltning av en värdepappersfond, försäljning och inlösen av andelar i fonden samt därmed sammanhängande administrativa åtgärder,

12. företagsgrupp: koncern enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU, eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning,

13. förvaltningsbolag: ett utländskt företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag,

14. förvaltningsbolags hemland: det land där bolaget har sitt säte,

15. förvaringsinstitut: en bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappersfond och som sköter in- och utbetalningar avseende fonden,

16. kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 1 a § representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

17. matarfond: en värdepappersfond vars medel placeras i enlighet med tillstånd enligt 5 a kap. 6 §,

18. matarfondföretag: ett fondföretag som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 58 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

19. mottagarfond: en värdepappersfond som

a) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

b) inte är en matarfond, och

c) vars medel inte placeras i en matarfond eller ett matarfondföretag,

20. mottagarfondföretag: ett fondföretag som

a) i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

b) har minst en matarfond eller ett matarfondföretag bland sina andelsägare,

c) inte är ett matarfondföretag, och

d) inte placerar medel i en matarfond eller ett matarfondföretag,

21. reglerad marknad: detsamma som i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

22. penningmarknadsinstrument: statsskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 23 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

23. specialfond: detsamma som i 1 kap. 11 § 24 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

24. startkapital: detsamma som i artikel 2.1 k i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG,

25. värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap., och

26. överlåtbart värdepapper:

a) aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier,

b) obligationer och andra skuldförbindelser, med undantag av penningmarknadsinstrument, samt depåbevis för skuldförbindelser, och

c) värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges i a och b genom teckning eller utbyte.

Överlåtbart värdepapper omfattar inte tekniker och instrument som avses i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Med återköp eller inlösen av andelar enligt första stycket 9 och 25 jämnställs att andelarna är upptagna till handel på en reglerad marknad, om det är säkerställt att andelarnas noterade värde inte i väsentlig mån avviker från det värde som avses i 4 kap. 10 § tredje stycket.

4 kap.

10 §⁴

Andelarna i en värdepappersfond ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden, om inte annat följer av andra stycket.

I en värdepappersfond får det finnas andelar av olika slag (andelsklasser). Andelarna i en andelsklass ska vara lika stora och medföra lika rätt till den egendom som ingår i fonden. Andelsklasser i en och samma fond får vara förenade med

1. villkor för

a) utdelning,

b) avgifter,

c) lägsta teckningsbelopp,

d) distribution av andelar,

e) valutasäkring, och

f) i vilken valuta andelarna tecknas och inlöses, och

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 10.

2. villkor som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 13 kap. 1 § 15.

Värdet av en fondandel är fondens värde delat med antalet fondandelar. Om det finns andelsklasser ska värdet av en fondandel dock bestämmas med beaktande av de villkor som är förenade med andelsklassen.

Fondens värde beräknas enligt de grunder som anges i fondbestämmelserna. Den egendom som ingår i fonden ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

Fondbolaget ska fortlöpande och minst en gång varje vecka beräkna och på lämpligt sätt offentliggöra fondandelsvärdet.

⁴ Senaste lydelse 2018:1790.

16 b §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

5 kap.

15 §⁵

Medel i en värdepappersfond får placeras i andelar i

1. andra värdepappersfonder,
2. fondföretag som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 7 § och
3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller *andra* stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvida fonderna
3. specialfonder och utländska alternativa investeringsfonder som uppfyller förutsättningarna i 4 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 6 § första stycket 1 eller *tredje* stycket eller 11 § första stycket 1 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, såvida fonderna

- a) gör kollektiva investeringar i sådana tillgångar som anges i detta kapitel med kapital från allmänheten,
- b) tillämpar principen om riskspridning,
- c) är öppna för utträde och ger andelsägarna ett skydd som är likvärdigt det som ges andelsägare i en värdepappersfond, och
- d) för varje räkenskapsår lämnar årsberättelse och halvårsredogörelse som innehåller sådan information som är nödvändig för att man ska kunna bedöma tillgångarna, ansvarsfrågor, avkastning och händelser som inträffat under den aktuella rapporteringsperioden.

Medel i en värdepappersfond får placeras i andra fonder eller fondföretag enligt första stycket bara om dessa, enligt sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning, får placera högst 10 procent av sina medel i andelar i andra fonder eller fondföretag.

8 kap.

25 §⁶

Ett fondbolag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en värdepappersfond. Tillstånd till en delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med fondandelsägarnas intressen.

⁵ Senaste lydelse 2013:563.

⁶ Senaste lydelse 2013:563.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

Ett fondbolag som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta andelsägarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut, *om inte inspektionen beslutar att delningen får genomföras tidigare.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

dels att 12 kap. 8 och 17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 10 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 a §

Ett faktablad ska anses uppfylla kraven i denna lag om det upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

12 kap.

8 §¹

För specialfonder ska, utöver 10 kap. 2 §, även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

För specialfonder ska det alltid finnas ett aktuellt faktablad. Faktabladet ska vara ett sådant faktablad som avses i 10 kap. 2 a §.

Vid marknadsföring till professionella investerare får faktabladet dock vara ett sådant faktablad som uppfyller kraven i 10 kap. 2 §. För faktabladet ska även 4 kap. 16 a § femte stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder tillämpas. Det som anges där om värdepappersfond ska avse specialfond.

17 §

En AIF-förvaltare får, efter tillstånd av Finansinspektionen, dela en specialfond. Tillstånd till delning ska lämnas om åtgärden kan anses förenlig med investerarnas intressen.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut.

En AIF-förvaltare som har fått tillstånd till en delning ska genast underrätta investerarna om den planerade åtgärden och Finansinspektionens beslut. Denna information ska också finnas att tillgå hos AIF-förvaltaren och förvaringsinstitutet. En delning får genomföras tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut, *om inte inspektionen beslutar att delningen får genomföras tidigare.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter

Härigenom föreskrivs att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2020 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Föreslagen lydelse

2. Lagen tillämpas första gången den 1 januari 2023 i fråga om sådana fysiska och juridiska personer som omfattas av artikel 32 i EU-förordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-10-05

Närvarande: Justitierådet Mahmut Baran, f.d. justitierådet Mari Andersson och justitierådet Stefan Reimer

Fondfaktablad och tidsfrist vid delning av en fond

Enligt en lagrådsremiss den 29 september 2022 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
2. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
3. lag om ändring i lagen (2017:317) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för Priip-produkter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättsakkunnige Mohamed Ali, biträdd av kanslirådet Rebecca Appelgren.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om värdepappersfonder

8 kap. 25 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om delning av värdepappersfonder. En sådan delning får enligt dagens regler ske tidigast tre månader från dagen för Finansinspektionens beslut om tillstånd till delning. Detta förslås nu ändras genom att inspektionen får besluta att delningen genomförs tidigare än så.

I lagtexten anges att tremånadersfristen gäller, ”om inte inspektionen beslutar att delningen får genomföras tidigare”. I lagtexten finns inte några inskränkningar i inspektionens rätt att fatta sådana beslut. I författningskommentaren uttrycks dock en restriktivitet genom att det anges följande: ”Undantagsvis bör dock Finansinspektionen kunna besluta om en kortare tidsfrist än tre månader när det kan anses vara i fondandelsägarnas intresse med en tidsmässigt kortare process för att genomföra en delning”.

Om avsikten med skrivningen i författningskommentaren är att inskränka Finansinspektionens möjligheter att förkorta fristen till undantags-situationer krävs att det framgår av själva lagtexten, t.ex. genom att skriva in att det ska finnas synnerliga/särskilda skäl eller så kan undantaget tas in i en sista mening som kan utformas t.ex. så här:

Om det kan antas att det ligger i andelsägarnas intressen eller det annars finns skäl för det får inspektionen besluta att delningen genomförs tidigare.

Prop. 2022/23:8
Bilaga 7

Om avsikten inte är att inskränka Finansinspektionens möjlighet att förkorta fristen måste författningskommentaren ändras så att det klart framgår.

Förslaget till lagen om ändring i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

12 kap. 17 §

De överväganden som redovisats ovan beträffande 8 kap. 25 § lagen om värdepappersfonder gör sig gällande även beträffande denna paragraf.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 2022

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Billström, Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, M Persson, Wykman, Malmer Stenegard, Kullgren, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Wykman

Regeringen beslutar proposition Fondfaktablad och tidsfrist vid delning av en fond